

ET

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Põllumajandus ja ühtekuulvus: ülevaade ELi kulutustest perioodil 2007-2013

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel +352 4398-1

E-post: eca-info@eca.europa.eu
Internet: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saab internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2014

ISBN 978-92-872-1209-2
doi:10.2865/88905

© Euroopa Liit, 2014
Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Luxembourg

**Põllumajandus ja ühtekuulvus:
ülevaade ELi kulutustest perioodil
2007-2013**

Lehekülg

05	Kokkuvõte
07	Sissejuhatus
08	ELi finantsjuhtimine ja kontroll koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames perioodil 2007–2013
08	Mitmeaastane finantsraamistik 2007–2013 oli ELi kõigi aegade suurim eelarve
09	Kulutused tehti peamiselt ühtekuuluvuse ja põllumajanduse valdkondades
10	Enam kui kolmandiku perioodi 2007–2013 kulukohustuste eest olid maksed 2013. aasta lõpu seisuga veel tegemata
13	Surve vahendite ärakasutamiseks
16	Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013
16	Hinnangulised veamäärad põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013
17	Põllumajandus: toetuskõlbmatud põllud ja tootjad moodustavad suurema osa valdkonna veamäärast
19	Ühtekuuluvus: kõige suuremaks veapõhjuseks oli hanke-eeskirjade rikkumine
20	Komisjoni leitud vigade geograafiline jaotus esitatakse kahes infoallikas
22	Kontrollikoja audititöö peegeldab koostöös liikmesriikidega täidetava ELi eelarve mahtu
23	Parem teave on olemas 11 liikmesriigi kohta, kelle kulutused moodustavad 80% koostöös liikmesriikidega täidetud eelarve mahust
24	Asjaolu, et kontrollikoda leiab nii tihti vigu, näitlikustab toetuskõlblikkuse eeskirjade ning ELi kuluprogrammide juhtimissüsteemide keerulisust

- 26 **Komisjoni järelevalverolli hindamine**
- 26 **ELi koostöös liikmesriikidega täidetava eelarve keeruline kontrolliraamistik**
- 27 **Finantskorrektsioonide roll**
- 28 **Kui kontrollikoda ei oleks parandusmeetmeid arvesse võtnud, oleks 2013. aasta kohta esitatud veamäär olnud 1,6 protsendipunkti võrra kõrgem**
- 29 **Komisjoni algne hinnang põhineb liikmesriikide esitatud andmetel**
- 32 **Põllumajanduskulutuste komisjonipoolne järelevalve**
- 32 **Komisjoni töö on viimase kolme aastaga paranenud**
- 33 **Peamised kontrollid ja inspekteerimise viivad läbi liikmesriigid**
- 34 **Ühtekuuluvuskulutuste komisjonipoolne järelevalve**
- 35 **Komisjoni lähenemisviis on järk-järgult paranenud**
- 36 **Valitseb oht, et komisjon alahindab ühtekuuluvusvaldkonna kulutuste allesjäänud veamäära**
- 37 **Kokkuvõte peamistest riskidest ja leitud puudustest**
- 37 **Põllumajandusvaldkonna riskid on seotud põldude, loomade ja põllumajandustootjatega**
- 37 **Maaelu arengu valdkond sisaldab eriti palju vigu**
- 38 **Ühtekuuluvusvaldkonna peamised riskid puudutavad endiselt hankeid**
- 39 **Pilk tulevikku: ELi põllumajandus- ja ühtekuuluvuskulutused 2014–2020**
- 39 **Põllumajandustoetuste märkimisväärne ümberkujundamine**
- 40 **Ühtekuuluvuse valdkond: poliitika elluviimise lihtsustamine, kuid toetuskõlblikkuseeskirjades vähem muudatusi Ühtekuuluvuse valdkond: poliitika elluviimise lihtsustamine, kuid toetuskõlblikkuseeskirjades vähem muudatusi**
- 40 **Kas komisjoni ja liikmesriikide ametkondade asjaomaste ülesannete, vastutusvaldkondade ja aruandekohustusega seotud muudatused annavad sidusrühmadele paremat teavet eeskirjade eiramise ulatuse kohta?**
- 41 **Põllumajanduse valdkonnas parema seaduslikkuse ja korrektsuse alase teabe alus**
- 41 **Ühtekuuluvuse valdkonnas tõhusam iga-aastase aruandluse mehhanismide raamistik**
- 42 **Aruandekohustuse ja kontrollikoja rolliga seotud arengute mõju: komisjoni ja liikmesriikide ametkondade esitatud kontrolliteabe usaldusväärsuse auditeerimise keerukus**

43	Peamised järeldused
44	Lisa
44	1. Lisa: Eelarveridade 1.b (ühtekuuluvus) ja 2 (põllumajandus) kulukohustused ja maksed liikmesriikide kaupa
45	2. Lisa: Avastatud vigade esinemissagedus perioodi 2009–2013 põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade auditi valimites
46	3. Lisa: Avastatud vigade esinemissagedus perioodi 2009–2013 põllumajanduse valdkonna auditi valimites
47	4. Lisa: Avastatud vigade esinemissagedus perioodi 2009–2013 ühtekuuluvuse valdkonna auditi valimites
48	5. Lisa: Komisjoni järelevalve: põllumajandus ja ühtekuuluvus perioodil 2007–2013
50	Lühendid
51	Lõpumärkused

I

Käesolevas dokumendis antakse ülevaade mitmeaastases finantsraamistikus 2007–2013 koostöös liikmesriikidega hallatud ELi kulutuste kohta põllumajanduse¹ ja ühtekuuluvuse² valdkonnas. Selle eesmärk on juhtida tähelepanu kõnealusel perioodil põllumajandust ja ühtekuuluvust puudutanud juhtimis- ja kontrollialastele küsimustele, esitada kokkuvõtlikult kontrollikoja audititulemused, anda ülevaade ELi finantsjuhtimisest ja käsitleda perioodi 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku auditilaseid ülesandeid. Samuti püütakse selles vastata Euroopa Parlamendi poolt 2012. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevas resolutsioonis esitatud taotlusele saada koostöös liikmesriikidega hallatavate kulutuste kohta teavet riikide kaupa.

II

Riski geograafilise jaotumise alast teavet saadakse mitmetest allikatest, mis erinevad nii omadustelt kui olemuselt. Nendeks teabeallikateks on:

- o kontrollikoja auditileiud;
- o komisjoni 2013. aasta tegevusaruannete alusel koostatud riski sisaldavate summade jaotumine liikmesriikide kaupa;
- o finantskorrektsioonid vastavalt ELi 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 6. lisale.

III

Kontrollikoda ei ole käesoleva ülevaate koostamiseks uut tõendusmaterjali kogunud.

IV

Ülevaate põhijäreldused on:

- o perioodi 2007–2013 kulutused tehti eelmiste perioodidega sarnaselt. Kuigi kulutused tehti viivitustega oli maksete üldine maht peaaegu ootuspärane ning automaatset kulukohustustest vabastamist kasutatakse tõenäoliselt vähe. Kui põllumajandustootjatele makstavad otsetoetused ja turutoetus välja arvata, on koostöös liikmesriikidega täidetava eelarve puhul suurim riskielement vahendite ärakasutamise surve;
- o põllumajanduskulutuste seaduslikkusega seotud põhiriskid on maa ja loomade toetuskölbmatus, toetuste aluseks olevate kulude rahastamiskölbmatus, toetuskölbmatud toetusesaajad ja toetuste ebakorrektno arvutamine (kuigi neid riske vähendab teataval määral ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kasutamine). Põllumajanduse keskkonnanõuete või investeerimisprojektide erinõuete ja riigihanke-eeskirjade rikkumised on olulised tegurid maaelu arengu kulutuste riski suurendamisel;
- o suurim ühtekuuluvuskulutustega seotud risk on ELi ja/või liikmesriikide riigihanke-eeskirjade rikkumine. Suuruselt järgmine risk on seotud sellega, et kulutused (või projektid) ei ole ELi toetuse saamiseks rahastamiskölblikud;

- o kuigi kontrollisüsteeme oleks võimalik märkimisväärselt parandada, on põhiülesanne võtta meetmeid programmide haldamise lihtsustamiseks. Kõikide nende liikmesriikide, kelle kohta on võimalik järelalus teha, kulutused on olulisel määral vigadest mõjutatud ning see määr kõigub keskmise lähedal ELi eelarve puhul tervikuna. Kontrollikoda leidis vigu kõikides ELi liikmesriikides. Käesoleva ülevaatega hõlmatud perioodil uuris kontrollikoda paljusid liikmesriikide ja komisjoni kontrollisüsteeme ning jõudis enamiku puhul järeldusele, et need on osaliselt mõjusad. Asjaolu, et süsteemide liigitamisest hoolimata leiab kontrollikoda vigu peaaegu poolte uuritud tehingute puhul, näitlikustab muu hulgas toetuskõlblikkuse eeskirjade ning ELi kuluprogrammide juhtimissüsteemide keerulisust;
- o ehkki liikmesriikide ametkondade koostatav riskide ja vigade alane aruandlus on paranenud, peab komisjon jätkama jõupingutusi selle teabe usaldusväärsuse tagamiseks;
- o uuel perioodil määrustesse tehtavad muudatused ei pruugi üldist riskimäära oluliselt mõjutada. Eeskirjade mõningal määral lihtsustamine on tervitatav, kuid osa rahastamiskavadest on rahaliste vahendite haldajatele jätkuvalt problemaatilised kõikides liikmesriikides;
- o paljud vead on tekkinud seetõttu, et juhtimis- ja kontrollisüsteemi üldine ülesehitus on keerukas. Komisjon ja liikmesriigid peaksid jätkama võimaluste otsimist selle lihtsustamiseks. Kogemused näitavad siiski, et liikmesriikidel on olnud raskusi praeguse süsteemi haldamisel ja poliitika elluviimisel. Liikmesriigid peavad jätkama olukorra parandamiseks tehtavaid jõupingutusi.

01

Käesolevas dokumendis esitatakse ülevaade põllumajanduse¹ ja ühtekuuluvuse² valdkondades perioodi 2007–2013 mitmeaastases finantsraamistikus tehtud ELi kulutuste kohta. Selle eesmärk on juhtida tähelepanu kõnealusel perioodil põllumajandust ja ühtekuuluvust puudutanud juhtimise ja kontrollialastele küsimustele, esitada kokkuvõtlikult kontrollikoja audititulemused, anda ülevaade ELi finantsjuhtimisest ja käsitleda perioodi 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku auditilaseid ülesandeid. Samuti püütakse selles vastata Euroopa Parlamendi poolt 2012. aasta eelarve täitmisele heakskiidu andmist käsitlevas resolutsioonis esitatud taotlusele saada koostöös liikmesriikidega hallatavate kulutuste kohta teavet riikide kaupa.

02

Ülevaates käsitletakse vahendite kasutust mitmeaastases finantsraamistikus 2007–2013, kontrollikoja audititegevuse ülevaade aga hõlmab aastaid 2009–2013. Sellega keskendutakse ajale, kus maksed põhinevad peamiselt perioodi 2007–2013 eeskirjadel ja mille kohta kontrollikoda on eraldi erihindamistes veamäärad avaldanud. Ülevaate aluseks on kontrollikoja aastaaruanded, asjaomased eriaruanded ja arvamused ning komisjoni aruanded, sh põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ning regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraadi aasta tegevusaruanded ja analüüsid eelarve täitmise kohta.

03

Ülevaade koosneb neljast osast:

- kulutuste ülevaade, mis keskendub ühtekuuluvuspoliitikale ja põllumajandusele;
- kontrollikoja audititulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013, sh üldine hinnanguline veamäär ning vigade esinemissagedus ja liigitus;
- liikmesriikidega koostöös tehtava halduse kontrollisüsteemide keerulises struktuuris komisjoni järelevalverolli hindamine;
- perioodi 2014–2020 uuest õigusraamistikust tulenevad muudatused.

ELi finantsjuhtimine ja kontroll koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames perioodil 2007–2013

08

Mitmeaastane finantsraamistik 2007–2013 oli ELi kõigi aegade suurim eelarve

04

Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni institutsioonidevaheline kokkulepe eelarvedistsipliini ja usaldusväärse finantsjuhtimise kohta sõlmiti 17. mail 2006. Selles määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2007–2013. Pärast kõikide kohanduste arvesse võtmist seati mitmeaastase finantsraamistikuga kulukohustuste ülempiiriks 865 miljardit eurot ja maksete ülempiiriks 821 miljardit eurot 2004. aasta püsivhindades, mis kehtisid mitmeaastase finantsraamistiku alaste läbirääkimiste ajal. Pärast praeguste hindadega sobitamiseks tehtud tehnilisi kohandusi on seitsmeaastase perioodi kulukohustuste ülemäär nüüd 982 miljardit eurot³ ja maksete oma 926 miljardit eurot⁴.

05

Sellest tulenevalt seati iga-aastastes eelarvetes kuni 2013. aasta lõpuni kulukohustuste koondeelarveks 978 miljardit eurot ja maksete omaks 873 miljardit eurot (vastavalt 99,6% ja 94,3% mitmeaastase finantsraamistiku raames lubatud maksimumsummast). Komisjon oli 2013. aasta lõpuks kirjendanud tegelikke kulukohustusi summas 970 miljardit eurot (98,8% mitmeaastases finantsraamistikus sisalduvast summast ja 99,2% iga-aastaste eelarvete raames hääletatud summadest). 2013. aasta lõpuks oli ELi välja maksnud kokku 863 miljardit eurot (93,2% mitmeaastases finantsraamistikus sisalduvast summast). Kontrollikoda käsitles seda 2012. aasta aastaaruande punktis 1.52.

06

Ühtekuuluvuspoliitika määruses sätestatakse ka teatavad makromajanduslikud tingimused, kehtestades igale liikmesriigile ühtekuuluvust toetavatest fondidest tehtavate ülekannete maksimummäärad. Määrade aluseks on liikmesriigi elaniku kohta arvestatava kogurahvatulu (möödetuna ostujõu pariteetides) ja 25-liikmelise ELi keskmise kogurahvatulu suhe⁵. Nimetatud määrad võivad ulatuda maksimaalselt kuni 3,8%-ni liikmesriigi sisemajanduse koguproduktist.

Kulutused tehti peamiselt ühtekuuluvuse ja põllumajanduse valdkondades

07

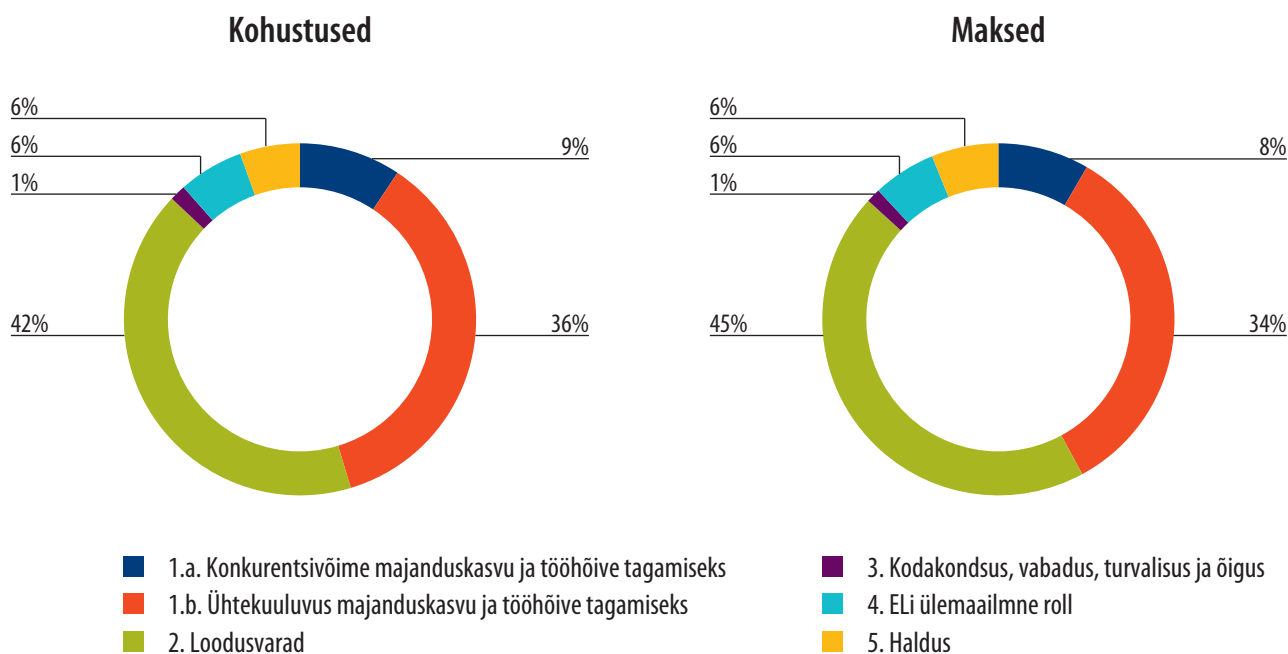
Kaks suurt mitmeaastase finantsraamistiku rubriiki on: rubriik 1.b (ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks), mis moodustas 36% kulukohustuste ja 34% maksete ülemmäärast, ja rubriik 2 (loodusvarade kaitse ja majandamine (põllumajandus)), mis moodustas 42% kulukohustuste ja 45% maksete ülemmäärast. Nimetatud valdkonnad koos moodustavad 78% tegelikkuses kulukohustustega kaetud summadest ja 79% perioodi jooksul välja makstud summadest (vt *joonis 1*).

08

Rubriikide 1.b ja 2 perioodi 2007–2013 kulukohustuste ja maksete jaotus liikmesriikide kaupa on esitatud *1. lisas*.

Joonis 1

Perioodil 2007–2013 võetud kulukohustuste ja tehtud maksete jaotus

Allikas: konsolideeritud aastaaruanded ja perioodi 2007–2013 eelarve haldamise ja finantsjuhtimise aruanded.

Enam kui kolmandiku perioodi 2007–2013 kulukohustuste eest olid maksed 2013. aasta lõpu seisuga veel tegemata

09

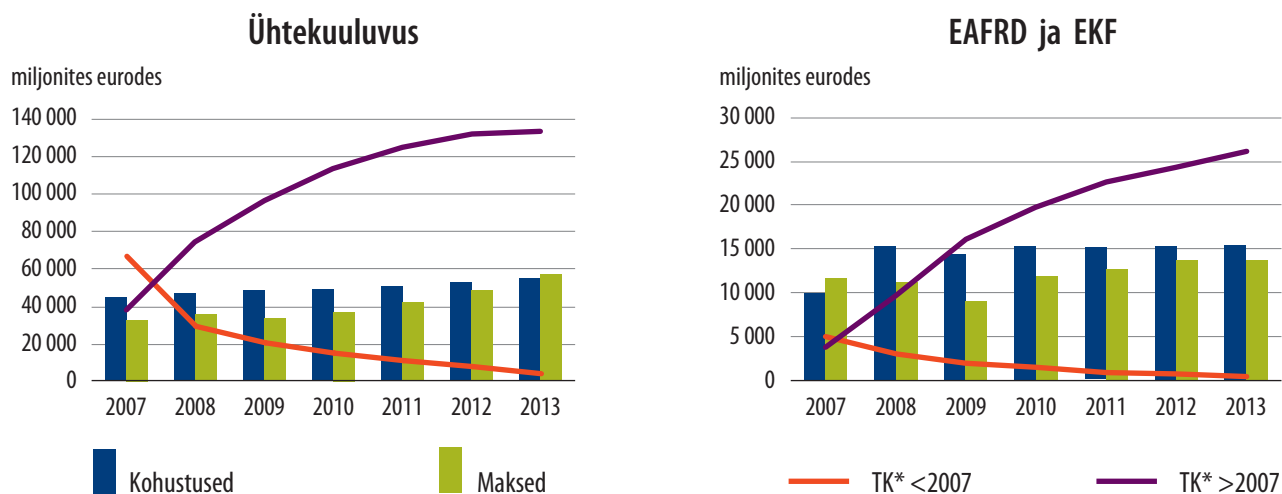
75% 2013. aasta lõpu seisuga tegemata kulukohustustest kuulusid rubriiki 1.b (62% ehk 137 miljardit eurot 222 miljardist eurost) ja rubriiki 2 (13% ehk 28 miljardit eurot 222 miljardist eurost). Ligikaudu 97% moodustasid perioodi 2007–2013 mitmeaastase finantsraamistikuga seotud kulukohustused. Nimetatud kulukohustuste põhjal tuleb teha maksed perioodi 2014–2020 mitmeaastases finantsraamistikus.

10

Selline suundumus oli ka eelmiste mitmeaastaste finantsraamistike puhul. Seda võib näha *joonisel 2*, mis näitab vastavalt ühtekuuluvuse valdkonna ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi / Euroopa Kalandusfondi akumuleerunud täitmata kulukohustuste arengut. Euroopa Komisjon (majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat) ja Euroopa Keskpank prognoosivad uue perioodi esimestel aastatel madalat inflatsiooni ja majanduskasvu⁶. See raskendab eelmistest perioodidest ülekantud täitmata kulukohustustega seotud makseteks piisava rahastamise leidmist⁷.

Joonis 2

Ühtekuuluvuse valdkonna ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi / Euroopa Kalandusfondi akumuleerunud täitmata kulukohustuste areng perioodil 2007–2013

* TK = täitmata kulukohustused.

Allikas: perioodi 2007–2013 eelarve haldamise ja finantsjuhtimise aruanded.

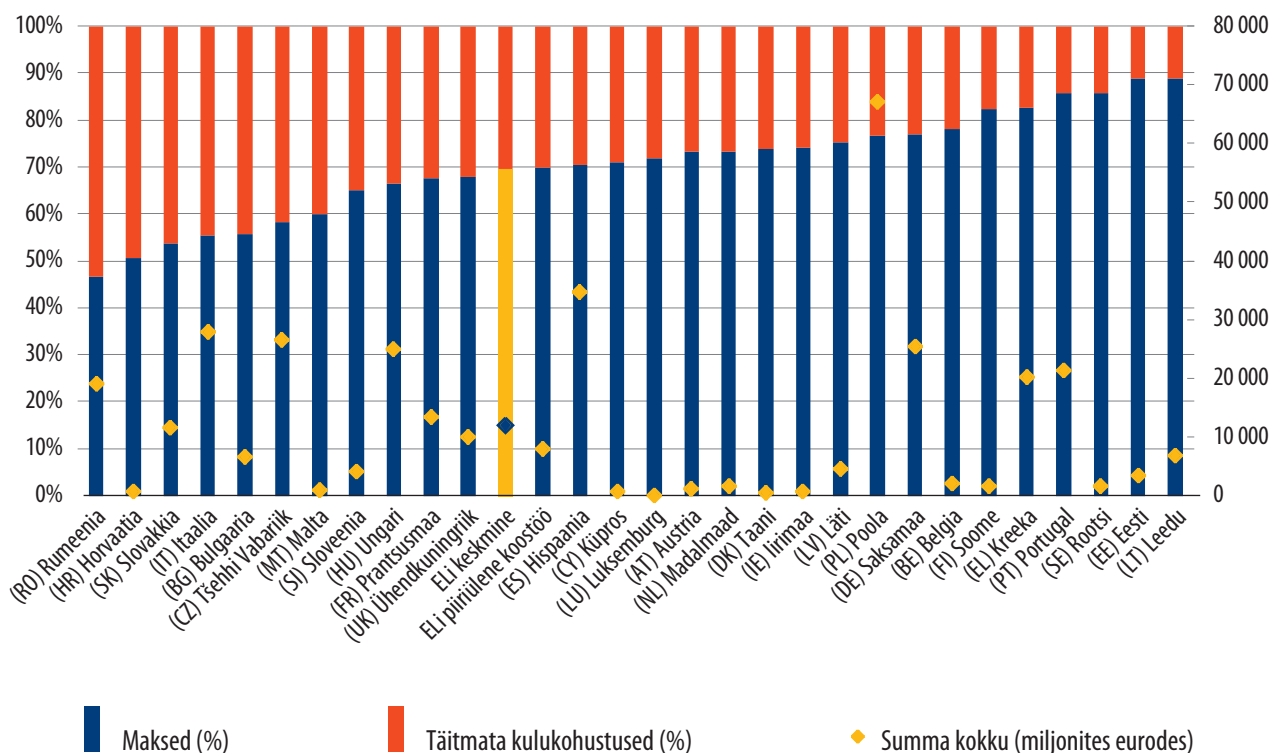
ELi finantsjuhtimine ja kontroll koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames perioodil 2007–2013

11

2013. aasta lõpus olid ühtekuuluvuse valdkonna perioodi 2007–2013 täitmata kulukohustuste summa 133 miljardit eurot ehk 38% kulukohustustega kaetud kogusummast. ELi keskmine vahendite kasutusmäär (maksete ja kulukohustuste suhe) oli seega 62%. Liikmesriikide individuaalsed vahendite kasutusmäärad jäid vahemikku alates 38% (Rumeenia) kuni 81% (Eesti). 2014. aasta esimese kuue kuu jooksul esitasid liikmesriigid komisjonile täiendavaid väljamaksetaotlusi ja üldine määr kasvas 69%-ni, ulatudes 47 Rumeenias ja 89%-ni Eestis ja Leedus (vt *joonis 3*).

Joonis 3

Mitmeaastane finantsraamistik 2007–2013: ühtekuuluvus – vahendite kasutusmäär 30. juuni 2014. aasta seisuga

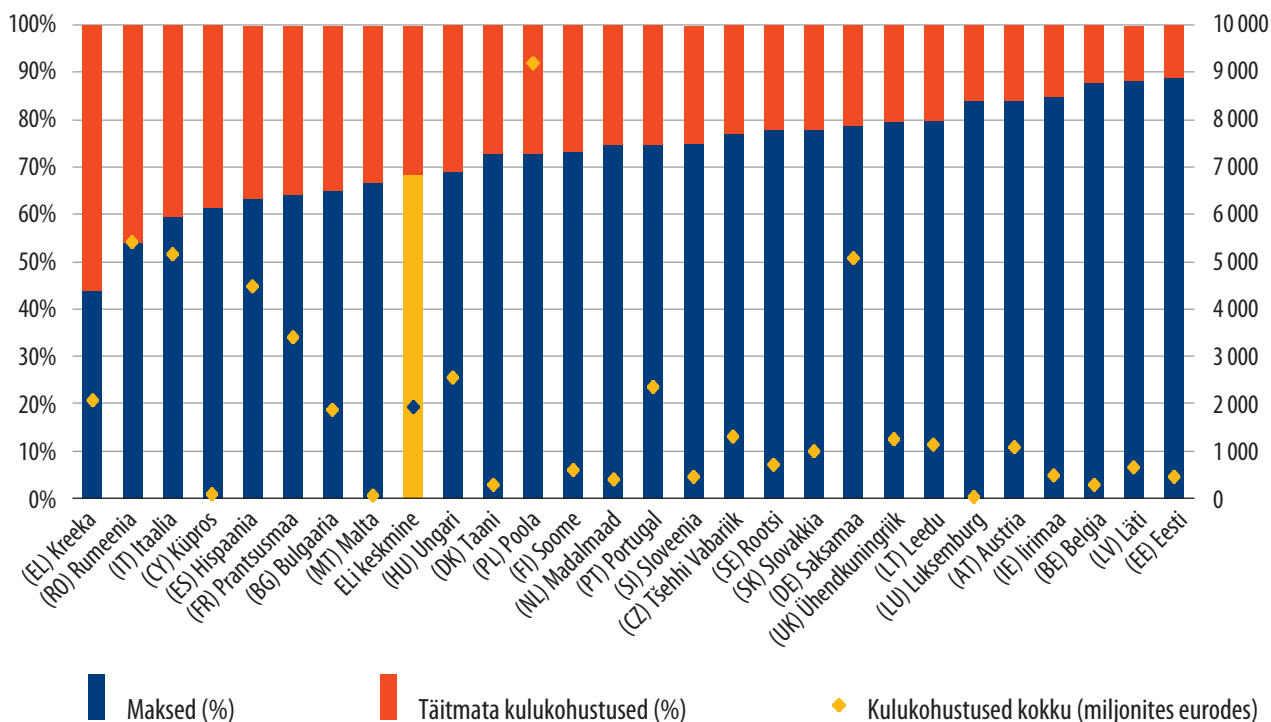

Allikas: Euroopa Komisjon.

12

EAFRD raames elluviidavate mitmeaastaste investeerimismeetmete puhul oli 2013. aasta lõpus ühtekuuluvuse valdkonna perioodi 2007–2013 täitmata kulukohustuste summa 19 miljardit eurot (ca 36% kulukohustustega kaetud kogusummast). ELi keskmine vahendite kasutusmäär (maksete ja kulukohustuste suhe) oli seega 64%. Liikmesriikide individuaalsed vahendite kasutusmäärad jäid vahemikku alates 40% (Kreeka) kuni 85% (Belgia). 2014. aasta esimese kuue kuu jooksul esitasid liikmesriigid komisjonile täiendavaid väljamaksetaotlusi ja üldine määr kasvas 69%-ni, ulatudes 44%-ni Kreekas ja 89%-ni Eestis, kus vahendite kasutusmäär oli kõige suurem (vt *joonis 4*).

Joonis 4 Mitmeaastane finantsraamistik 2007–2013: EAFRD investeerimismeetmed – vahendite kasutusmäär 30. juuni 2014. aasta seisuga

Allikas: Euroopa Komisjon.

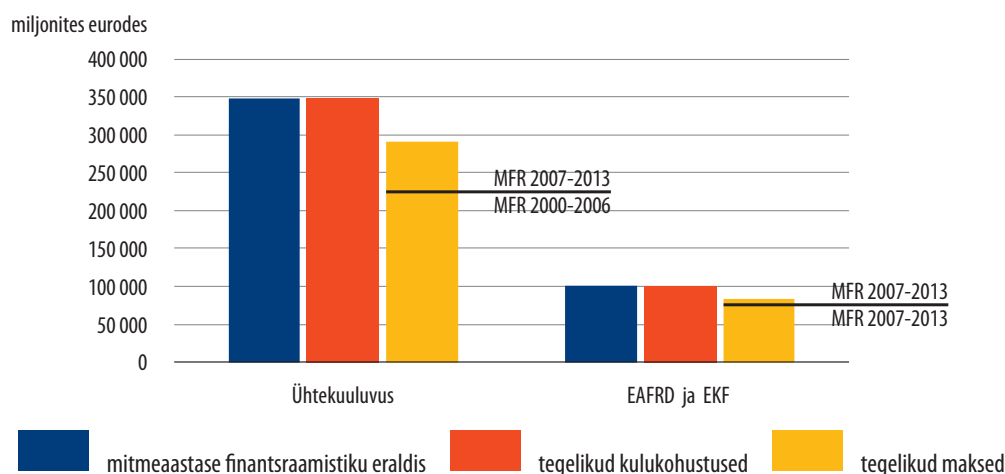
ELi finantsjuhtimine ja kontroll koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames perioodil 2007–2013

13

Joonisel 5 on toodud mitmeaastases finantsraamistikus 2007–2013 ühtekuuluvuspoliitikale ja EAFRD-le / Euroopa Kalandusfondile eraldatud kogusummad seisuga 31. detsember 2013. Kui mitmeaastases finantsraamistikus eraldatud summade ja perioodi 2007–2013 tegelike kulukohustuste vaheline erinevus oli väike, siis kulukohustuste ja maksete vaheline erinevus oli märkimisväärselt suur. Perioodi 2007–2013 kulukohustustega seotud maksete moodustavad vastavalt 62% ja 74% mitmeaastases finantsraamistikus eraldatud summadest. Perioodi 2007–2013 kulukohustuste ja nendega seotud maksete vahelist erinevust tasakaalustab enamjaolt samas ajavahemikus seoses perioodi 2006–2006 kulukohustustega tehtud maksete summa.

Joonis 5

Mitmeaastane finantsraamistik 2007–2013: ühtekuuluvus ja EAFRD / Euroopa Kalandusfond: mitmeaastase finantsraamistiku eraldistest tegelike makseteni seisuga 31. detsember 2013 (miljonites eurodes)

Allikas: perioodi 2007–2013 eelarve haldamise ja finantsjuhtimise aruanded.

Surve vahendite ärakasutamiseks

14

Vahendite madal kasutusmäär perioodil 2007–2013 tuleneb eelkõige kulutuste tsüklilisusest. Mitmeaastaste meetmete puhul on mitmeaastase finantsraamistiku esimesel kahel aastal tehtavad makset tavaliselt seotud eelmises mitmeaastases finantsraamistikus võetud kulukohustustega. Lisaks ületab liikmesriikidele eraldatud vahendite maht sageli nende võimet seda ära kasutada (*joonised 3 ja 4*).

15

Kuigi ELi üldeelarve moodustab üldiselt 2% ELi liikmesriikide avaliku sektori kulutustest⁸, kuid mõne liikmesriigi seisukohast võib tegu olla palju suurema pingutusega. Euroopa Parlamendi hinnangul moodustab ELi rahastamine nt Leedu puhul 27% avaliku sektori kulutustest (välja arvatud tervishoiuvaldkonna ja sotsiaalkaitsekulutused)⁹. Ungaris kaasrahastab EL 95% kõikidest avaliku sektori investeringutest¹⁰. Täitmata kulukohustuste suurenemist on seostatud liikmesriikide suutlikkusega vahendid ära kasutada. Osa eksperte¹¹ on seostanud vahendite ärakasutamise üldist suutlikkust kolme põhiteguriga: makromajanduslik suutlikkus (nt praegune ühtekuuluvuspoliitika kord võimaldab eraldada ELi vahendeid mahus, mis moodustab kuni 3,8% liikmesriigi SKPst), finantssuutlikkus ehk suutlikkus kaasrahastada ELi poolt toetatavaid programme ja projekte, ning haldussuutlikkus ehk kesk- ja kohaliku tasandi ametiasutuste poolne ELi programmide ja projektide juhtimise suutlikkus.

16

Ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) määruses sätestatakse, et komisjon vabastab automaatselt kõik eelarvelised kulukohustused, mida ei ole kasutatud eelarveliste kulukohustuste võtmise aastale järgneva teise aasta lõpuks¹².

17

Ühtekuuluvuse puhul sätestatakse määruses selleks perioodiks kaks aastat ((n+2) reegel) või kolm aastat ((n+3) reegel) teatud liikmesriikide perioodi 2007–2010 kulukohustustele¹³. Kriisiga võitlemise meetmete raames muudeti 2011. aastal automaatselt 2007. aasta kulukohustusi puudutavat kohustustest vabastamise reeglit¹⁴. Lisaks võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 2011. aastal ühtekuuluvuse ja maaelu arenguga seoses vastu määrused, millega võimaldatakse täiendavat rahastamist finantsraskustes liikmesriikidele (esialgu Kreeka, Iirimaa, Portugal, Ungari, Läti ja Rumeenia, hiljem hõlmas see meede ka Hispaaniat ja Küprost)¹⁵.

18

Lõpuks anti 2013. aastal Rumeeniale ja Slovakkiale 2011. aasta ja 2012. aasta kulukohustuste täitmiseks erisätetega lisapaindlikkust. Vastavalt (n+2) reeglile tuleks need eraldised ära kasutada vastavalt 2013. ja 2014. aasta lõpuks, kuid nimetatud kahele riigile võimaldati selleks veel üks täiendav aasta (vastavalt kuni 2014. ja 2015. aasta lõpuni)¹⁶. 31. detsembri 2013. aasta seisuga olid nende riikide vahendite kasutusmäärad vastavalt 40% ja 50%.

19

Kasutamata kulukohustused tuleb lõpuks vabastada. 2013. aasta lõpuks tehtud kulukohustustest vabastamised ei olnud siiski märkimisväärsed. Ühtekuuluvuse valdkonnas oli vastavalt (n+2) ja (n+3) reeglile kohustustest vabastatud summa 2013. aastal 250,5 miljonit eurot ehk 0,19% 2012. aasta kumulatiivsest sihtsummast¹⁷. Maaelu arengu valdkonnas vabastati kulukohustustest 0,14% 2012. aastaks kehtestatud kumulatiivsest sihtsummast.

ELi finantsjuhtimine ja kontroll koostöös liikmesriikidega toimuva eelarve täitmise raames perioodil 2007–2013

20

Perioodi 2000–2006 mitmeaastases finantsraamistikus tehti ühtekuuluvuse valdkonnas (komisjoni poolt 2014. aasta mais avaldatud andmete kohaselt) kulukohustustest vabastamisi 1,76% puhul kõigist kulukohustustest. (0,56% sellest tehti (n+2) reegli kasutamise tulemusel ja 1,2% kohta tehti otsus programmide lõpetamisel)¹⁸.

21

Kindlasummaliste riiklike assigneeringute (mille kasutamata jäänud osa läheb liikmesriigile kaduma) olemasolu soosib kulutuste tegemist. Üks viis vahendite väljamaksmise suurendamiseks on luua valdkondlike õigusaktidega ettenähtud finantskorraldusvahendid¹⁹ ja paigutada vahendid neisse. On olnud juhtumeid, kus ELi vahendeid on enne lõplikele toetusesaajatele väljamaksmist hoitud mitmeid aastaid finantskorraldusvahendites. Põllumajanduse peadirektoraadi 2013. aasta tegevusaruandes väljendati muret Bulgaariasse tehtud auditikülastuse käigus tehtud suhtes, ning märgiti, et „Peamised puudused puudutasid [---] eelrahastamise varajast ja suuresummalist väljamaksmist ning kapitali varajast ja suuresummalist paigutamist tagatisfondi [---] Bulgaaria ametkondadel paluti selgitada varajaste ja suuresummaliste eelmaksete ning kapitali nii varajase ja suuresummalise tagatisfondi paigutamise vajalikkust.”²⁰ Kontrollikoda on leidnud sarnaseid probleeme Itaalias (vt eriaruanne nr 2/2012 „Euroopa Regionaalarengu Fondi kaasrahastatud VKEde finantskorraldusvahendid”, 2. selgitus).

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

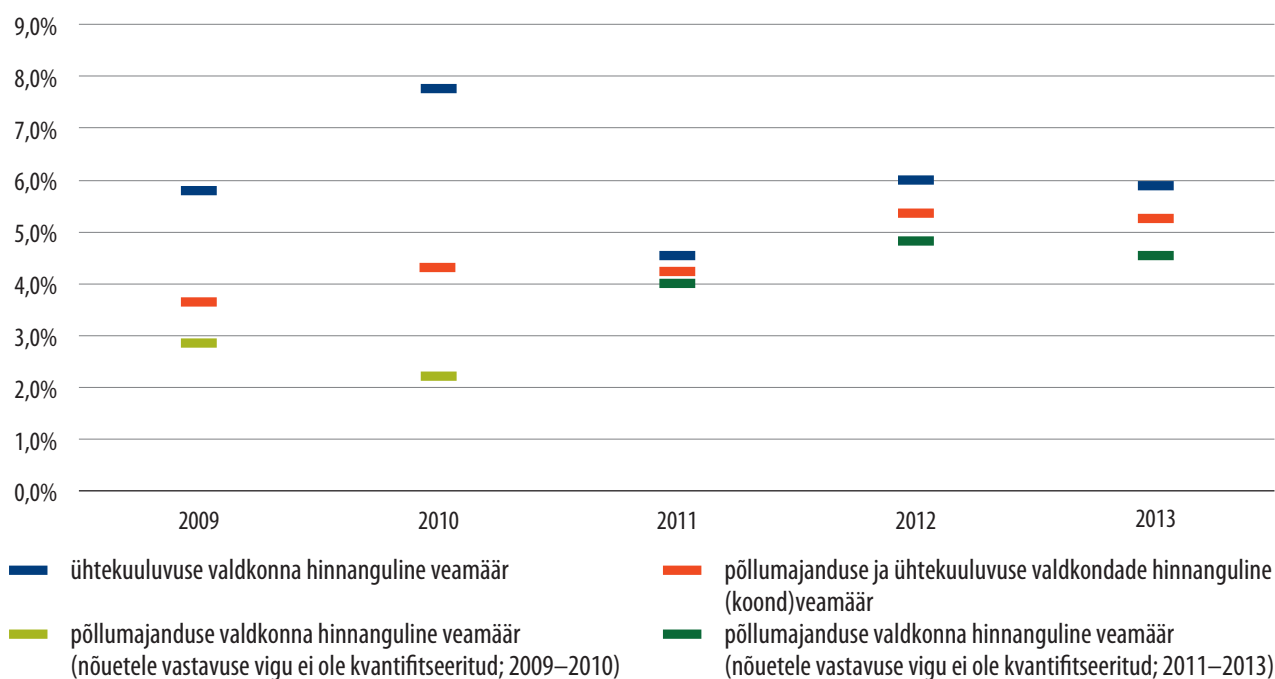
16

Hinnangulised veamäärad põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

22

2007. ja 2008. aastal tehtud maksed (peale ettemaksete ning põllumajandustootjatele makstavate otse- ja turutoetuste) olid põhiliselt seotud perioodi 2000–2006 mitmeaastase finantsraamistikuga. Järjepidevate tulemuste esitamiseks (eriti ühtekuuluvuse valdkonnas, kus kummalgi perioodil olid erinevad eeskirjad) hõlmab ülevaade seega aastate 2009–2013 audititulemusi²¹.

Joonis 6 Kontrollikoja hinnangulised veamäärad põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondadele perioodil 2009–2013

Alates 2011. aastast lisati nõuetele vastavuse vead põllumajanduse valdkonna hinnangulise veamäära arvutamisse. 2011., 2012. ja 2013. aastal lisandus selle tulemusel põllumajanduse valdkonna hinnangulisele veamäärale vastavalt 0,2 ja 0,4 protsendipunkti. 2009. ja 2010. aasta arvanded ei sisalda nõuetele vastavuse vigade kvantifitseerimist.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

23

Põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkonna kõige tõenäolisem veamäär ületas aastatel 2009–2013 püsivalt 2%-st olulisuse määra. Põllumajanduse valdkonnas oli nimetatud perioodi kõige tõenäolisem hinnanguline veamäär 3,7% kulutatud vahenditest ja ühtekuuluvuse valdkonnas 6,0%. Kokku annab see perioodi jooksul tehtud kulutuste veamääraks 4,6%. Mõlemas valdkonnas tuleneb veamäär suurtest fondidest (Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF) põllumajanduses ja Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF) / Ühtekuuluvusfond (ÜF) ühtekuuluvuses), mis moodustavad kolm neljandikku kummagi valdkonna kulutustest. **Joonis 6** näitab, et ühtekuuluvusel on võrreldes põllumajandusega üldiselt suurem veamäär. Ühtekuuluvuse valdkonnas on ka suurem iga-aastase kõikumise tase. Põllumajanduskulutuste puhul on suuremal osal (otsetoetused ja turutoetused) madalam veamäär kui vaiksomal osal (maaelu areng). Ühtekuuluvuskulutuste puhul on olukord vastupidine: ERFi/ÜFi puhul on üldiselt suuremad veamäärad kui Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) puhul (vt **tabel 1**).

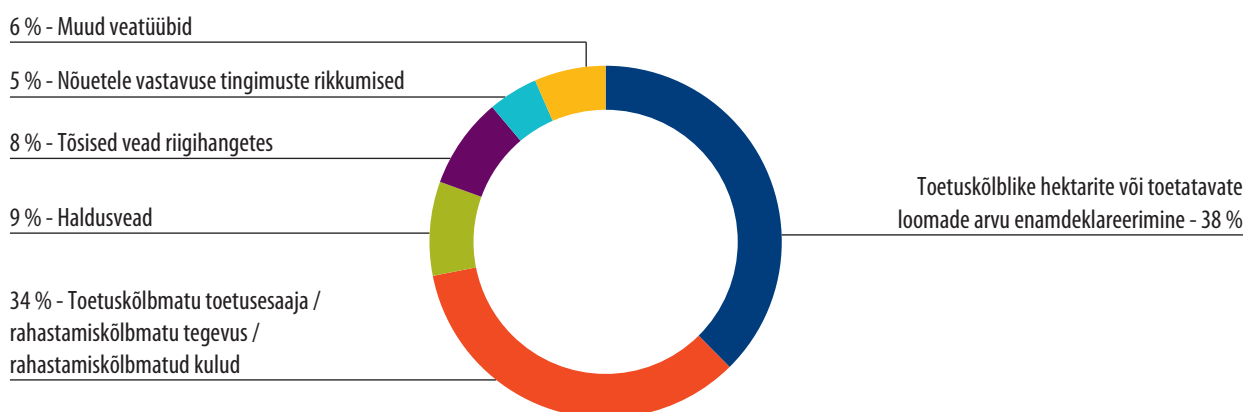
24

Kontrollikoja 2013. aasta aastaaruandes (vt joonised 3.1, 4.1, 5.1 ja 6.1) esitatakse erihindamiste kohta eri veatüüpide osakaal kõige tõenäolisemas veamääras. 2013. aasta kinnitavas avalduses esitatud vealiigid ühtivad üldjoontes kogu perioodi 2009–2013 omadega.

Põllumajandus: toetuskõlbmatud põllud ja tootjad moodustavad suurema osa valdkonna veamäärast

Joonis 7

Põllumajandus: eri veatüüpide osakaal kõige tõenäolisemas veamääras perioodil 2009–2013

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

25

Kõige suurem osakaal üldises hinnangulises veamääras (põllumajanduses on see *ca* kaks viiendikku veamäärast) on veakategoorial „toetuskõlblike hektarite või toetatavate loomade arvu enamdeklareerimine“ (joonis 7). Selle vealiigi vaieldamatult kõige olulisemaks alaliigiks on toetuskõlbmatud püsikarjamaad. Uue ÜPP korra kohaselt võib seda liiki vearisk väheneda, kuna püsirohumaa määratlus laieneb nüüd ka mitterohttaimedele.

26

Kontrollikoda leiab pidevalt juhtumeid, kus ilma rohukatteta või osalise rohukattega maa on põldude identifitseerimise süsteemi kantud toetuskõlbliku püsikarjamaana. Selle tagajärjel makstakse toetust põllumajandustootjale, kellel puudub õigus nimetatud ELi toetuste saamiseks. Makseasutused ei kontrolli aktiivselt leitud süsteemipuuduste eemaldamist. Kontrollikoda leidis jätkuvalt puudusi seoses põldude identifitseerimise süsteemist toetuskõlbmatu maa eemaldamise ja taotluste haldusalase käsitlemisega. See tulenes sageli kas ortofotode ebapiisavast tõlgendamisest või liikmesriigi poolt kasutatavatest valedest toetuskõlblikkuse kriteeriumidest (vt 2013. aasta aastaaruande punkt 3.27).

27

Tähtsuset teine veaallikas (moodustades *ca* kolmandiku põllumajanduse valdkonna veamäärast) on seotud toetuskõlbmatute toetusesaajate, toetuskõlbmatute tegevuste ja rahastamiskõlbmatute kuludega. Enamik neist vigadest on seotud väljaspool ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi hallatavate ELi toetuskavadega. Kuigi selliseid vigu tuleb harvem ette, on neil üksiktehingute tasandil tavaliselt oluline mõju. Leitud näited puudutavad kulude hüvitamistaotlustes sisalduvaid rahastamiskõlbmatuid kuluartikleid või toetuskõlblikkuskriteeriumidele mittevastavaid toetusesaajaid (vt 2013. aasta aastaaruande punkt 3.11). Seda liiki veariski puhul ei ole tõenäoline, et seda oluliselt vähendataks ÜPPsse uuel perioodil tehtavate muudatustega.

28

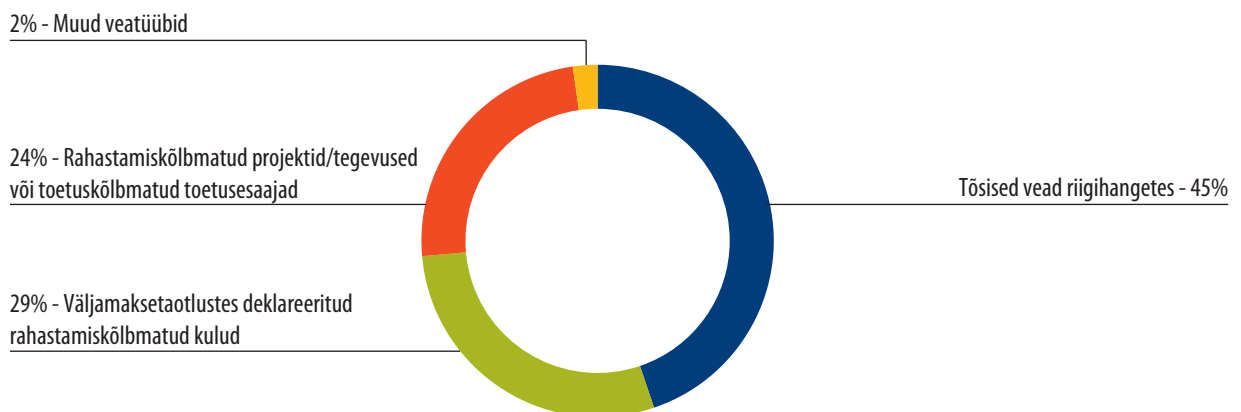
Haldusvead (moodustavad *ca* kümnendiku põllumajanduse valdkonna veamäärast) puudutavad olukordi, kus süüdi pole mitte toetuse taotleja, vaid riiklikud ametiasutused on teinud vigu toetuskavade haldamisel. Tüüpilisteks vigadeks on toetusõiguste ebaõige jaotamine, toetuste ebaõige vähendamine või toetuste vähendamise või karistuste mitterakendamine, ja vead arvutuses kasutatavas algoritmis. Seda liiki veariski puhul ei ole tõenäoline, et seda uue ja keerukama ÜPP korraga oluliselt vähendataks.

29

Samuti on kontrollikoda arvamusel, et maaelu arengu õigusraamistiku edasiarendamine ja tegevuskavade rakendamine võivad veamäärasid positiivselt mõjutada.

Ühtekuuluvus: kõige suuremaks veapõhjuseks oli hanke-eeskirjade rikkumine

Joonis 8 Ühtekuuluvus: eri veatüüpide osakaal kõige tõenäolisemas veamääras perioodil 2009–2013

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

30

Riigihanke-eeskirjad on keskse tähtsusega vahend avaliku sektori ressursside säästliku ja mõjusa kasutamise tagamiseks ning ELi siseturu rajamiseks. Nende eeskirjade tõsised rikkumised põhjustavad kvantifitseeritavaid vigu²². Sellised kvantifitseeritavad vead moodustavad peaaegu poole ühtekuuluvuse poliitika valdkonna hinnangulisest veamäära st kõnealusel perioodil (joonis 8). Nende hulka kuuluvad juhtumid, kui lepingud sõlmitakse ilma hankemenetlust korraldamata, pakkumuste hindamise, tehnilise kirjelduse või avaldamise puhul rikutakse eeskirju, või kasutatakse ebasobivaid hankemenetlusi. Komisjon leidis, et uue riigihangete direktiiviga²³ kehtestatud lihtsustamiskord peaks aja jooksul aitama vähendada vigu, mis tulenevad ELi vahendite käsitlemisel riigihanke-eeskirjade ebaõigest kohaldamisest (riigihankedirektiivide läbivaatamise puhul korduma kippuvad küsimused²⁴)²⁵.

31

Rahastamiskõlbmatud kulud moodustavad üle neljandiku perioodi ühtekuuluvuse valdkonna veamäära. Kuludele saab fondide toetust määrata ainult juhul, kui need on tekkinud asjaomase rakenduskava korraldusametuse otsusel või selle vastutusel ellu viidud toimingute tulemusena, ning kooskõlas järelevalvekomitee kehtestatud kriteeriumidega. Komisjonile kulusid deklareerides kinnitavad liikmesriikide ametkonnad, et esitatud kulud on kooskõlas ELi määruste asjaomaste sätete ja/või liikmesriigi rahastamiseskirjadega Põhiliselt väikese mastaabi ja mittemateriaalse olemusega projekte sisaldava ESFi puhul on peamiseks riskiallikaks rahastamiskõlbmatud kulud. Kontrollikoda leidis näiteid üldkulude tegelikust suuremana näitamise, kulude tegelikust suuremana näitamise (mitmel põhjusel, nt toetuskõlbmatud osalejad, deklareeritust vähem osalejaid, personalikulude tegelikust suuremana näitamine) ja kulude ebaõige arvutamise kohta. Komisjoni eelduste kohaselt peaks lihtsustatud kulude hüvitamise korra laialdasem kasutus sellist liiki vigu vähendama.

32

Peaaegu neljandik kõnealuse perioodi ühtekuuluvuse valdkonna veamäärast pärineb projektidest või toetusesaajatelt, mis/kes ei täitnud määrustes ja/või liikmesriigi õigusnormides kehtestatud toetuskõlblikuskriteeriume.

33

Riigiabi peetakse siseturuga kokkusobimatuks, kuna see võib kahjustada liikmesriikide vahelist kaubandust. Komisjon vastutab koos liikmesriikide konkurentsiametitega otseselt ELi konkurentsieeskirjade jõustamise eest. Riiklikest vahenditest antav toetus loetakse eeskirjadekohaseks, kui selle puhul on täidetud teatavad tingimused. Kontrollikoda on oma tegevuse käigus avastanud mitmeid juhtumeid, kus vastavalt riigiabi eeskirjadele ei oleks toetusesaajad pidanud toetust saama või oleksid seda pidanud vähem saama. Riigiabi eeskirjade rikkumiste tagajärjel võivad kulud muutuda rahastamiskõlbmatuteks ja projektid/toetusesaajad toetuskõlbmatuteks.

Komisjoni leitud vigade geograafiline jaotus esitatakse kahes infoallikas

34

Komisjon esitab seda teavet kahel viisil:

- o peadirektooraatide iga-aastastes tegevusaruannetes tehakse kättesaadavaks liikmesriikide ametiasutuste esitatud andmete alusel kinnitatud teave riski sisaldavate summade jaotumise kohta (vt *joonised 9., 12. ja 13.*²⁶);
- o mitmeid aastaid on esitatud teavet finantskorrektsioonide geograafilise jaotumise kohta. Komisjon juhib tähelepanu sellele, et neid andmeid ei tohiks vaadelda liikmesriikide vahel veamäärade jaotumise seisukohast, vaid tuleks eelkõige käsitleda süsteempuudustena, mis võivad vigu põhjustada (vt *joonis 10*).

35

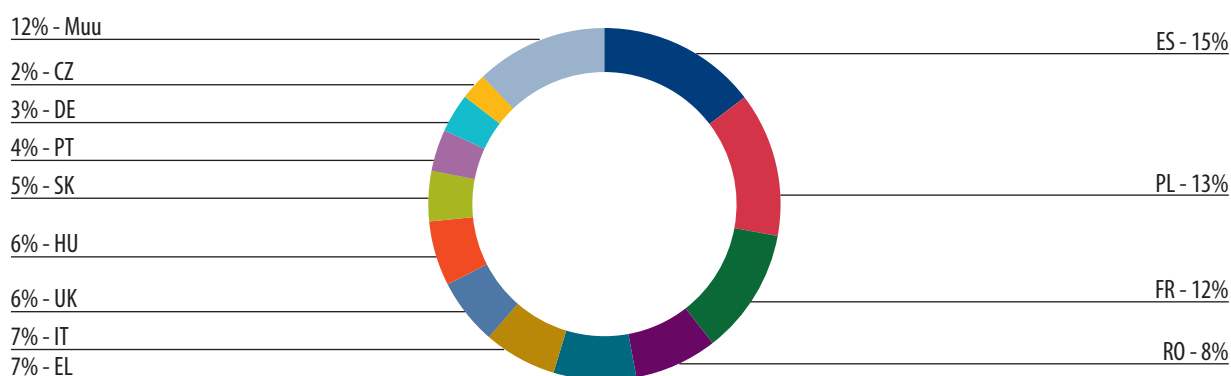
Joonistel 9. ja 10 esitatud teave erineb nii omadustelt kui olemuselt:

- o riski sisaldavate summade jaotumine liikmesriikide kaupa on esitatud nende peadirektooraatide 2013. aasta tegevusaruannetes, kes vastutavad enamiku koostöös liikmesriikidega tehtava halduse eest. Riski sisaldavate summade aluseks on põllumajanduse kontrollistatistika ja auditeerimisasutuste aruanded (ühtekuuluvuse valdkond), mis kohandatakse vastavalt peadirektooraadi poolt nende aruannete kvaliteedile ja usaldusväärsusele antud hinnangule (vt. *joonised 12 ja 13*);
- o ELi 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 6. lisas esitatud finantskorrektsioonidest võib näha perioodiga 2007–2013 seotud summade suurusjärku, mille puhul rakendatakse parandusmeetmeid (vt punkt 55).

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

Joonis 9

Riski sisaldavate summade jaotumine liikmesriikide kaupa vastavalt põllumajanduse peadirektoraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi 2013. aasta tegevusaruannetele

Põllumajanduse peadirektoraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi 2013. aasta tegevusaruannetes esitatud riski sisaldavad summad moodustavad 3,0% kulutustest (vt **tabel 1**). Kuna komisjon muutis oma lähene-misviisi, ei ole arvnäitajad pikema aja jooksul võrreldavad.

Allikas: Euroopa Komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi aasta tegevusaruanded. Vt ka **joonised 12 ja 13**.

36

Selle teabe aluseks olevad andmed sisaldavad puudusi (vt punktid 53–60, 67–70 ja 81–88). Lisaks näitavad komisjoni arvandmed, et põllumajanduse valdkonna veamäär on ühtekuuluvuse omast kõrgem (vt **tabel 1**), kuigi kontrolliko- ja töö osutab vastupidisele (vt **joonis 6**). See ilmestab osaliselt komisjoni poolt põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades parandusmeetmete mõju kvantifitseerimiseks kasutatavaid erinevaid meetodikaid. Veelgi märkimis-väärsem on tõsiasi, et kontrollikoja analüüs sisaldab palju kõrgemat veamäära kui komisjoni hinnang (vt **joonis 9** ja **tabel 1**).

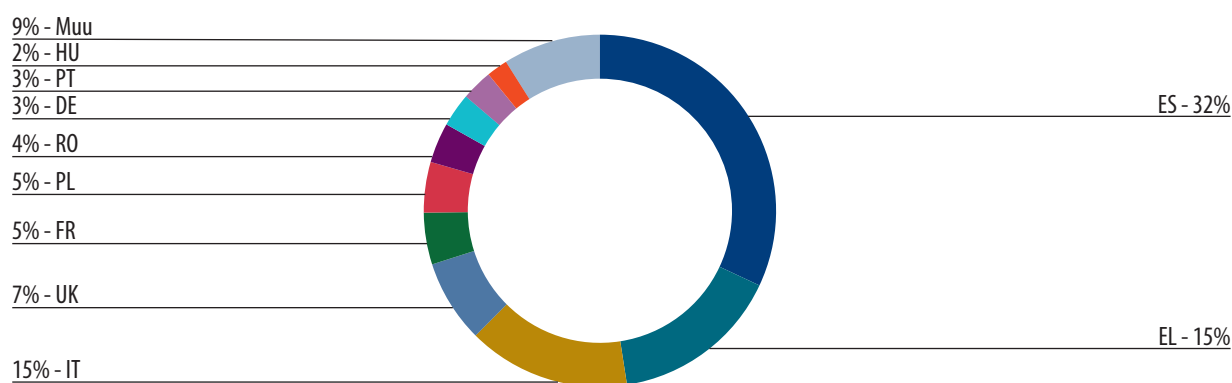
37

Joonisele 9 on kontrollikoda kogunud erinevate peadirektoraaide aasta tegevusaruannetes esitatud andmed, mis annavad teavet riski sisaldavate summade kohta nii suhteliselt kui ka absoluutarvudes. Tabeli tulbad näitavad riski sisaldavaid summasid absoluutarvudes. Veamäärade hinnangulised absoluutsummad ei anna siiski teavet kulutuste suuruse ja jaotumise kohta. Kõige suuremad ELi toetuste saajad, nt Poola (suurim ühtekuuluvuse valdkonna toetu-sesaaja) ja Prantsusmaa (suurim põllumajanduse valdkonna toetusesaaja), (vt **1. lisa**) on suurimaks riski sisaldavate summade allikaks põhiliselt seetõttu, et nad peavad haldama niivõrd suurt vahendite mahtu. **Joonisel 10** toodud komisjoni raamatupidamisarvestusest pärinev finantskorrektsioonide koondmaht annab vähest teavet liikmesriikide ametiasutuste poolse ELi vahendite haldamise suhtelise edukuse kohta.

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

Joonis 10

Põllumajanduse peadirektoraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi poolt perioodil 2007–2013 rakendatud finantskorrektsioonide jaotus vastavalt Euroopa Liidu raamatupidamise aastaaruannetele

Käesoleval hetkel on saadaval ainult kumulatiivne jaotus. Aastatel 2007–2013 tehtud finantskorrektsioonide summa on 14 miljardit eurot ehk 2% nendel aastatel põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkonnas tehtud maksetest.

Allikas: ELi 2013. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud andmed, raamatupidamise aastaaruande 6. lisa koostamiseks kasutatavad arvestusandmed.

Kontrollikoja audititöö peegeldab koostöös liikmesriikidega täidetava ELi eelarve mahtu

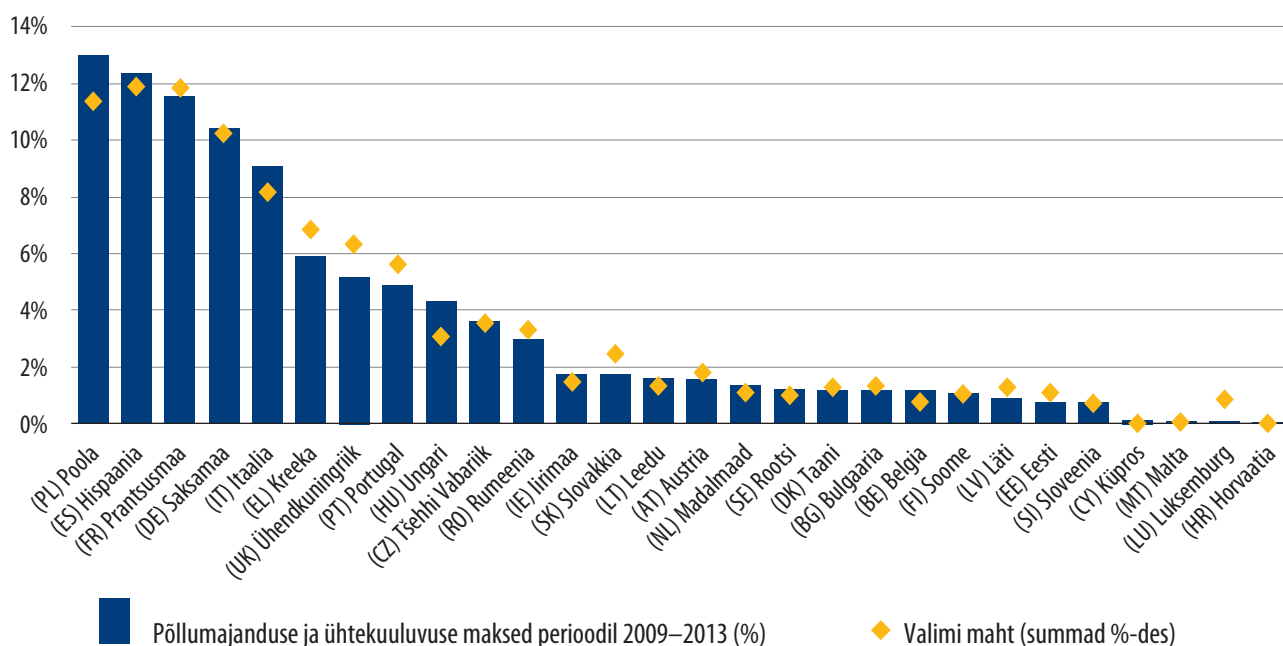
38

Kontrollikoja iga-aastase kinnitava avalduse auditi jaoks koostatud valimi eesmärk on toetada järeltust selle kohta kas ELi kulutused tervikuna ja kulutuste põhivaldkonnad on olulisel määral vigadest mõjutatud. Kasutatud meetodi-ka abil saadakse hinnanguline veamäär ELi kulutuste kohta tervikuna.

39

Valimi maksete testimine on vajalik, mõjus ja tõhus viis saamaks leide, mis on aluseks kontrollikoja üldisele arvamus- sele ja erihindamistele. Kontrollikoja kasutatava valimi moodustamise meetodi tulemusel on kõigis liikmesriikides tehtud töö pikema perioodi jooksul proportsionaalne kulutatud vahendite suurusega (vt *joonis 11*, millel esitatakse aastatel 2009–2013 kontrollitud 2 920 tehingu suhteline jaotus)²⁷.

Põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades aastatel 2009–2013 tehingute suhteline jaotus ja kontrollikojapoolne tehingute testimine

Allikas: Euroopa Kontrollikoda ja perioodi 2007–2013 eelarve haldamise ja finantsjuhtimise aruanded.

Parem teave on olemas 11 liikmesriigi kohta, kelle kulutused moodustavad 80% koostöös liikmesriikidega täidetud eelarve mahust

40

2.–4. lisa esitatakse aastatel 2009–2013 kontrollikoja poolt erinevates liikmesriikides valitud valimites leitud vigade esinemissagedus. Esitatakse põllumajanduse ja ühtekuuluvuse koondandmed (2. lisa) ja eraldi andmed põllumajanduse (3. lisa) ja ühtekuuluvuse kohta (4. lisa). Nende andmete analüüs näitab, et:

- o vigu leiti kõikide liikmesriikide tehingute valimis;
- o peaaegu poolt valimis sisalduvatest tehingutest mõjutas mingit laadi õigusrikkumine;
- o valimis sisalduvatest tehingutest enam kui neljandik hõlmas enamakseid või sarnaseid kvantifitseeritavaid vigu, millest ca kolm neljandikku moodustas kuni 20% kontrollitud tehingu väärtusest, ülejäänud vead jäid vahemikku 20–100% kontrollitud tehingu väärtusest.

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

41

Üksteist liikmesriiki (Poola, Hispaania, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia, Kreeka, Ühendkuningriik, Portugal, Ungari, Tšehhi Vabariik ja Rumeenia, mille puhul kontrolliti 2 376 tehingut²⁸ aastatel 2009–2013), moodustavad üle 80% liikmesriikidega koostöös tehtava halduse kulutustest aastatel 2009–2013 (vt *joonis 11*) ehk 507 miljardit eurot. Selle rühma puhul tervikuna on suure mõjuga vigade (kvantifitseeritud suurusega 80–100% testitud tehingu väärtusest) osakaal enamjaolt kooskõlas temale vastava kulutuste üldise osaga.

42

Igas liikmesriigis leiti, et:

- vähemalt kolmandik kontrollitud tehingutest sisaldas õigusaktide tingimuste mingit laadi rikkumist;
- vähemalt seitsmendik (ja sageli palju rohkem) kontrollitud tehingutest sisaldas enamakseid ja sarnaseid kvantifitseeritavaid vigu.

Asjaolu, et kontrollikoda leiab nii tihti vigu, näitlikustab toetuskõlblikkuse eeskirjade ning ELi kuluprogrammide juhtimissüsteemide keerulisust

43

Kõigi üheteistkümne liikmesriigi kulutused olid olulisel määral vigadest mõjutatud (vt punkt 41), nagu ka ülejäänud 17 liikmesriigis tervikuna. Käesoleva ülevaatega hõlmatud perioodil uuris kontrollikoda paljusid liikmesriikide ja komisjoni kontrollisüsteeme ning jõudis enamiku puhul järeldusele, et need on osaliselt mõjusad. Asjaolu, et süsteemide liigitamisest hoolimata leiab kontrollikoda vigu peaaegu pooltes uuritud tehingutes, näitlikustab muu hulgas toetuskõlblikkuse eeskirjade ning ELi kuluprogrammide juhtimissüsteemide keerulisust.

44

Kontrollikoda moodustas *2.–4. lisas* esitatud valimid rahaühiku põhiselt. Selle meetodi kohaselt on kõik ühte valimisse kuuluvad kulutatud eurod (mitte tehingud) võrdsed. Kontrollikoja lähenemisviisiga ei koguta andmeid vigade esinemissageduse kohta populatsioonis tervikuna. Seepärast ei näidata *2.–4. lisas* esitatud arvandmetega vigade esinemissagedust ELi rahastud tehingutes tervikuna või liikmesriikides eraldi. Kontrollikoja valimikontrolli meetodikast tulenevalt kohaldatakse erinevatele tehingutele erinevat koefitsenti, mis kajastab asjaomaste kulutuste väärtust ja audititöö intensiivsust. Koefitsent eemaldatakse sagedustabelis, milles käsitletakse võrdselt nii maaelu arengut kui EAGFi põllumajanduses, kui ESFi ja ERDFi/ÜFi ühtekuuluvuses. Sellest tulenevalt ei saa erinevates liikmesriikides koostatud valimis sisalduvate vigade suhtelise esinemissageduse põhjal määrata erinevate liikmesriikide suhtelist veamäära.

Kontrollikoja auditite tulemused põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondades perioodil 2009–2013

45

Seda ilmestab põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade tulemuste võrdlus (vt 3. ja 4. lisa). Põllumajanduse puhul leiti enamakseid ja muid kvantifitseeritavaid vigu peaaegu kolmandikus valimiga hõlmatud maksetes; ühtekuuluvuse puhul jäi vastav määr alla viiendiku. Kontrollikoja poolt aastate jooksul saadud tulemused aga näitavad, et vead avaldavad võrreldes põllumajanduse kulutustega (3,7% sellel perioodil) suuremat mõju ühtekuuluvuse kulutustele (6% perioodil tervikuna).

46

Kontrollikoja kontrollitud põllumajanduse toetusmakseid iseloomustavad toetuste aluseks oleva pindala sagedased, kuid üldiselt suhteliselt väikesed enamdeklareerimised. Seda on näha Prantsusmaa (suurim põllumajanduse valdkonna toetusesaaja) leidude puhul. Prantsusmaal kontrollitud põllumajandustehingute puhul esines kõige enam kvantifitseeritavaid vigu (peaaegu igas teises kontrollitud tehingus). Enamik vigadest asub siiski selle vahemiku alumises osas. Ühtekuuluvuse valdkonnas leiti viiendik kõigist kvantifitseeritavatest vigadest Hispaanias (suuruselt teine toetusesaaja ühtekuuluvuses), mis moodustas kolmandiku suure mõjuga kvantifitseeritavatest vigadest (vahemikus 80–100% testitud tehingute väärtusest).

47

Paljud vead on tekkinud seetõttu, et juhtimis- ja kontrollisüsteemi üldine ülesehitus on keerukas. Komisjon ja liikmesriigid peaksid jätkama võimaluste otsimist selle lihtsustamiseks (vt punkt 31). Kogemused näitavad siiski, et liikmesriikidel on olnud raskusi praeguse süsteemi haldamisel ja sellest tulenevalt ka poliitika elluviimisel. Liikmesriikides olukorra parandamiseks tehtavad jõupingutused peavad jätkuma.

ELi koostöös liikmesriikidega täidetava eelarve keeruline kontrolliraamistik

48

Nii ühtekuuluvuse kui põllumajanduse valdkondade järelevalve- ja kontrolliraamistik (nagu näidatud **5. lisas**) on keerukas. Komisjon haldab põllumajanduse ja ühtekuuluvuspoliitika kulutusi koostöös liikmesriikidega. Enamikku kulutustest haldavad ja maksavad välja seega riiklikud või kohalikud ametiasutused, kelle ülesanded ja kontrolliprotseduurid on ELi õigusaktidega sätestatud. Nimetatud ametiasutused teevad ELi nõuetega kooskõlas toetus- ja väljamaksetaotluste halduskontrolle, et kontrollida nende rahastamiskõlblikkust. Samuti peavad nad külastama mitmeid toetusesaajaid ja projekte, et kontrollida vahendite kasutust. Liikmesriigid kasutavad nende kontrollide tulemusi paljude toetusesaajate puhul maksete vähendamiseks või nende maksmisest keeldumiseks. Põllumajanduse valdkonnas peavad ametiasutused esitama oma kontrollide tulemused komisjonile igal aastal.

49

Liikmesriikide poolt nimetatud ja oma tegevuses sõltumatud auditeerimisasutused (põllumajanduses sertifitseerimisasutused; ühtekuuluvuses auditeerimisasutused) koostavad aruandeid ametiasutuste loodud kontrollisüsteemide ja kontrollistatistika kogumise kvaliteedi kohta. Põllumajanduse puhul kinnitavad need asutused igal aastal komisjonile raamatupidamise usaldusvärsust ja ühtekuuluvuse puhul esitavad iga-aastase kontrolliaruande.

50

Kuigi põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade protsessid on sarnased, on neil ka teatavaid erinevusi. Ühtekuuluvuse puhul esitavad auditeerimisasutused komisjonile iga-aastase kontrolliaruande, mis sisaldab auditiarvamust ja veamäära. Põllumajanduse puhul esitavad sertifitseerimisasutused sarnast teavet perioodi 2014–2020 kohta.

51

Põllumajanduse puhul on iga-aastane raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlus ning mitmeaastane vastavuse kontrollimise menetlus. Ühtekuuluvuse puhul rakendatakse sarnast menetlust mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames alustatud rakenduskavadele. Kontrollikoda on komisjoni järelevalve hindamisel neid erinevusi arvesse võtnud.

52

2009. ja 2012. aasta aastaaruannetes²⁹ käsitleti parandusmeetmete rolli. Liikmesriikidel on lubatud parandusmeetmeid rakendada kas enne või pärast makse tegemist. Maksele eelnevad parandusmeetmed sisaldavad liikmesriigi ametiasutuste poolt toetustaotluste suhtes tehtavaid halduskontrolle ja inspekteerimisi, ning maksele järgnevad parandusmeetmed sisaldavad liikmesriikide sissenõudeid toetusesaajatelt³⁰ ja tühistamisi (vt punkt 79).

Finantskorrektsioonide roll

53

Komisjoni järelevalvealane tegevus hõlmab nii liikmesriikide tehtavaid taotluste halduskontrolle kui komisjoni poolset kontrollisüsteemide kontrollimist. Kui komisjon leiab näiteks, et süsteemidest on puudu mõned põhiosad, peab ta määrama finantskorrektsiooni. Kontrollikoda käsitles finantskorrektsioonide rolli oma 2009., 2012. ja 2013. aasta aastaaruannetes³¹.

54

Komisjoni poolt vastavalt kohaldatavale õigusraamistikule aastatel 2007–2013 põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade kulutuste puhul määratud finantskorrektsioonid ei vähendanud tegelikkuses lõplikele toetusesaajatele tehtavaid makseid.

- Põllumajandusvaldkonnas tehtavad finantskorrektsioonid kirjendatakse sihtotstarbelise tuluna³². Sihtotstarbelist tulu rahastatakse liikmesriikidele määratud finantskorrektsioonidega ning see lisatakse jooksva aasta eelarvesse.
- Ühtekuuluvuse valdkonnas lubati liikmesriikide ametiasutustel määratud finantskorrektsioonide kompenseerimiseks lisaprojekte esitada. Pärast tavapärase kontrollide tegemist maksis komisjon asjaomasele liikmesriigile kinni uute väljamaksetaotluste ja finantskorrektsiooni vahelise erinevuse.

Lõplikelt toetusesaajatelt summade sissenõudmine on liikmesriikide ülesanne.

55

Kontrollikoda on varem esitanud oma kommentaarid finantskorrektsioonide rakendamisele kuluva aja kohta. Paljud finantskorrektsioonid tehakse mitu aastat pärast vahendite välja maksmist³³.

56

Komisjon esitab teavet finantskorrektsioonide ja sissenõudmiste kohta ELi iga-aastases konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes (eelkõige selle 6. lisas) ja alates 2012. aastast vastavasisulisel teatisel Euroopa Parlamendile³⁴.

57

Komisjoni teatises³⁵ hõlmab liikmesriigiti esitatud kumulatiivne põllumajandusalane teave (absoluutarvudes ja suhteliselt) kõiki perioodi 1999–2013 tehtud komisjoni otsuseid. Ühtekuuluvuse puhul hõlmab liikmesriigiti esitatud kumulatiivne teave (absoluutarvudes ja suhteliselt) perioode 2000–2006 ja 2007–2013. Perioodi 2000–2006 parandusmeetmed on veel lõpetamata ja enamik korrektsioonidest tehti viimastel aastatel. Esitatud teabest nähtub, et finantskorrektsioonide jaotumine absoluutarvudes on suunatud vähestele liikmesriikidele. Põllumajanduse puhul on kolm esimest Kreeka, Itaalia ja Hispaania (61% korrektsioonidest ja 32% maksetest perioodil 1999–2013). Perioodi 2000–2006 ühtekuuluvuskulutuste puhul on esikolmikus samad liikmesriigid, kuid erinevas järjestuses (83% korrektsioonidest ja 45% ELi maksete kogusummast perioodil 2000–2006) (vt *joonis 10*).

Kui kontrollikoda ei oleks parandusmeetmeid arvesse võtnud, oleks 2013. aasta kohta esitatud veamäär olnud 1,6 protsendipunkti võrra kõrgem

58

2009. ja 2012. aasta aastaaruannetes selgitatakse, kuidas kontrollikoda erinevaid parandusmehhanisme arvesse võtab. Kõik maksetele eelnevad liikmesriikide kohandused võetakse arvesse, nagu ka kõik projekti tasandi kvantifitseeritava mõjuga korrektsioonid, mis tehti pärast komisjonilt makse saamist, kuid enne kontrollikoja kontrolli toimumist. Kontrollikoda kontrollib nende korrektsioonide kohaldamist (sh sissenõudmisi toetusesaajatelt ja üksikasjalike projekti tasandil tehtud korrektsioone) ja arvestab need vajadusel veamäärast maha.

59

Kontrollikoja 2013. aasta aastaaruandes leiti, et kui liikmesriikide ametiasutused ja komisjon ei oleks neid parandusmehhanisme kasutanud, oleks valimis sisalduvate tehingute kohta esitatud veamäär olnud 1,6 protsendipunkti kõrgem³⁶. Liikmesriikides tehtud kontrollide tulemusel valimist tervikuna välja jäetud tehinguid ei ole nende iseloomu tõttu võimalik kvantifitseerida.

60

Täiendavate tehingute puhul oli liikmesriikide ametiasutustel aga piisavalt teavet paljude vigade avastamiseks ja parandamiseks enne komisjonilt kulude hüvitamise taotlemist³⁷.

Komisjoni algne hinnang põhineb liikmesriikide esitatud andmetel

61

Komisjon kasutab allesjäänud veamäära arvutamisel makseasutuste kontrollistatistikat (põllumajandus) ning auditeerimisasutuste esitatud ja komisjoni heakskiidetud veamäärasid (ühtekuuluvus). See näitab finantsmõju (mida väljendatakse protsendina maksete kogusummast), mis tuleneb pärast kõikide kontrollide tegemist maksetesse jäänud eeskirjade eiramistest. Ühtekuuluvuse puhul võetakse allesjäänud veamäära³⁸ arvutamisel arvesse alates perioodi 2007–2013 algusest tehtud finantskorrektsioone. See hõlmab nii ELi ja/või riiklikul tasandil juba rakendatud finantskorrektsioone kui menetluses olevaid finantskorrektsioone. Komisjon avaldab selle protsessi konsolideeritud arvandmeid oma peadirektooraatide iga-aastastes tegevusaruannetes.

62

Hoolimata komisjonipoolses riskialases aruandluses viimastel aastatel tehtud edusammudest on komisjoni 2013. aasta hinnang regionaalpoliitika peadirektooraadi riski sisaldavate summade kohta (2,8%) ja liikmesriikidega koostöös tehtava halduse koondhinnang kontrollikoja hinnangulistest veamäärade oluliselt madalamad (vt *tabel 1*). Tuleb märkida, et komisjoni arvanded põhinevad liikmesriikide ametkondade esitatud statistilise teabe analüüsil ja need on erialase otsustuse alusel juhtimisalastel eesmärkidel ülespoole korrigeeritud.

Tabel 1

Kontrollikoja 2013. aasta audititulemused võrreldes põllumajanduse peadirektooraadi, tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraadi ja regionaalpoliitika peadirektooraadi 2013. aasta tegevusaruannetes sisalduvate hinnanguliste riski sisaldavate summadega

Aastaaruande peatükk	2013. aasta kõige tõenäolisem veamäär (%)	Usaldusvahemik (%)		Komisjoni peadirektooraatide aasta tegevusaruanded	Veariski sisaldav summa (%)	
		Alumine veapiir	Ülemine veapiir		Hinnang	Ülemine piir
Põllumajandus: turg ja otsetoetused	3,6	1,7	5,5	AGRI	2,7	-
Maaelu areng, keskkond, kalandus ja tervishoid	6,7	3,5	9,9	AGRI	5,2	-
Regionaalpoliitika, transport ja energeetika	6,9	3,7	10,1	REGIO	2,8	5,3
Tööhõive ja sotsiaalküsimused	3,1	1,5	4,7	EMPL	2,6	3,5
Kokku	5,2	4,0	6,3	Kombineeritud	3,0	-

Allikas: Euroopa Kontrollikoja 2013. aasta aastaaruanne.

Allikas: Komisjon: 2013. aasta tegevusaruanded.

Kontrollikoja arvutatud usaldusvahemik on 95% (vt 2013. aasta aastaaruande lisa 1.1). Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraadi arvutatud ülempiiri usaldusvahemik on 90%. Regionaalpoliitika peadirektooraadi 2013. aasta tegevusaruanne ei sisaldanud andmeid usaldusvahemiku kohta. Kui kontrollikoda oleks kasutanud 90%-list usaldusvahemikku, oleks alumine veapiir olnud kõrgem ja ülemine veapiir madalam käesolevas tabelis esitatud määradest. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektooraat ja regionaalpoliitika peadirektooraat esitavad oma aasta tegevusaruannetes arvanded, mille aluseks on auditeerimisasutuste poolt kontrollitud 2012. aasta kulud. Regionaal- ja tööhõivepoliitika valdkonna 2012. aasta kõige tõenäolisema veamäära puhul olid kontrollikoja arvanded ca 0,1 protsendipunkti suuremad kui 2013. aastal; alumine veapiir ja ülemine veapiir olid regionaalpoliitika puhul vastavalt 3,7% ja 9,9% ja tööhõivepoliitika puhul 1,4% ja 5,2%.

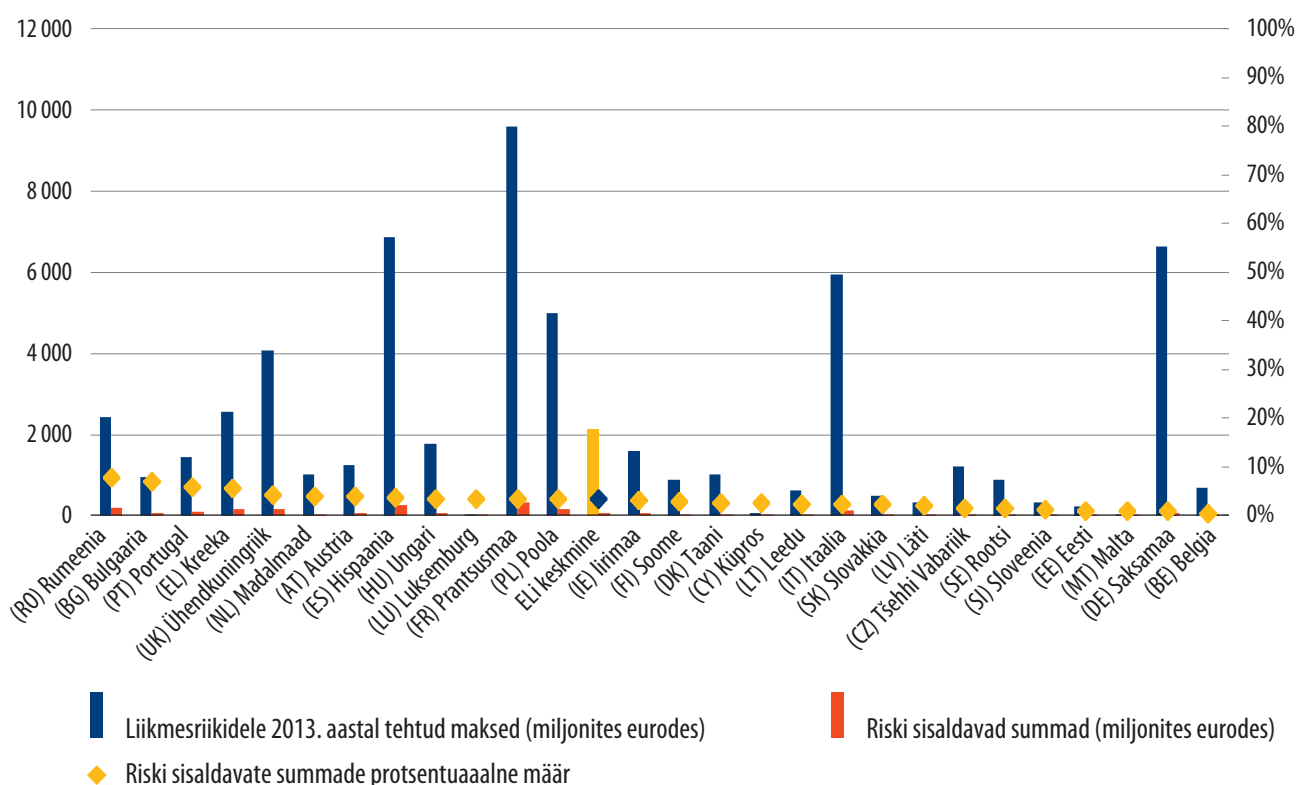
63

Kontrollikoja audititulemused aastatel 2009–2013 näitavad, et ühtekuuluvuse ja põllumajanduse valdkonnad olid olulisel määral vigadest mõjutatud ning ühtekuuluvuse valdkond sisaldas rohkem vigu kui põllumajandus (vt punkt 23). **Tabeli 1** põhjal on näha, et komisjoni 2013. aasta hinnangute kohaselt on põllumajanduse veamäär suurem kui ühtekuuluvuse valdkonnas. See ilmestab osaliselt komisjoni poolt põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade vaheliste parandusmeetmete mõju kvantifitseerimiseks kasutatavaid erinevaid meetodikaid.

64

Joonistel 12 ja 13 on toodud liikmesriikidele 2013. aastal tehtud maksed (miljonites eurodes), komisjoni 2013. aasta hinnang nendes liikmesriikides riski sisaldavate summade (miljonites eurodes) ja riski sisaldavate vahendite osakaalu kohta. Joonistel on riski sisaldavate vahendite osakaal esitatud kahanevas järjekorras.

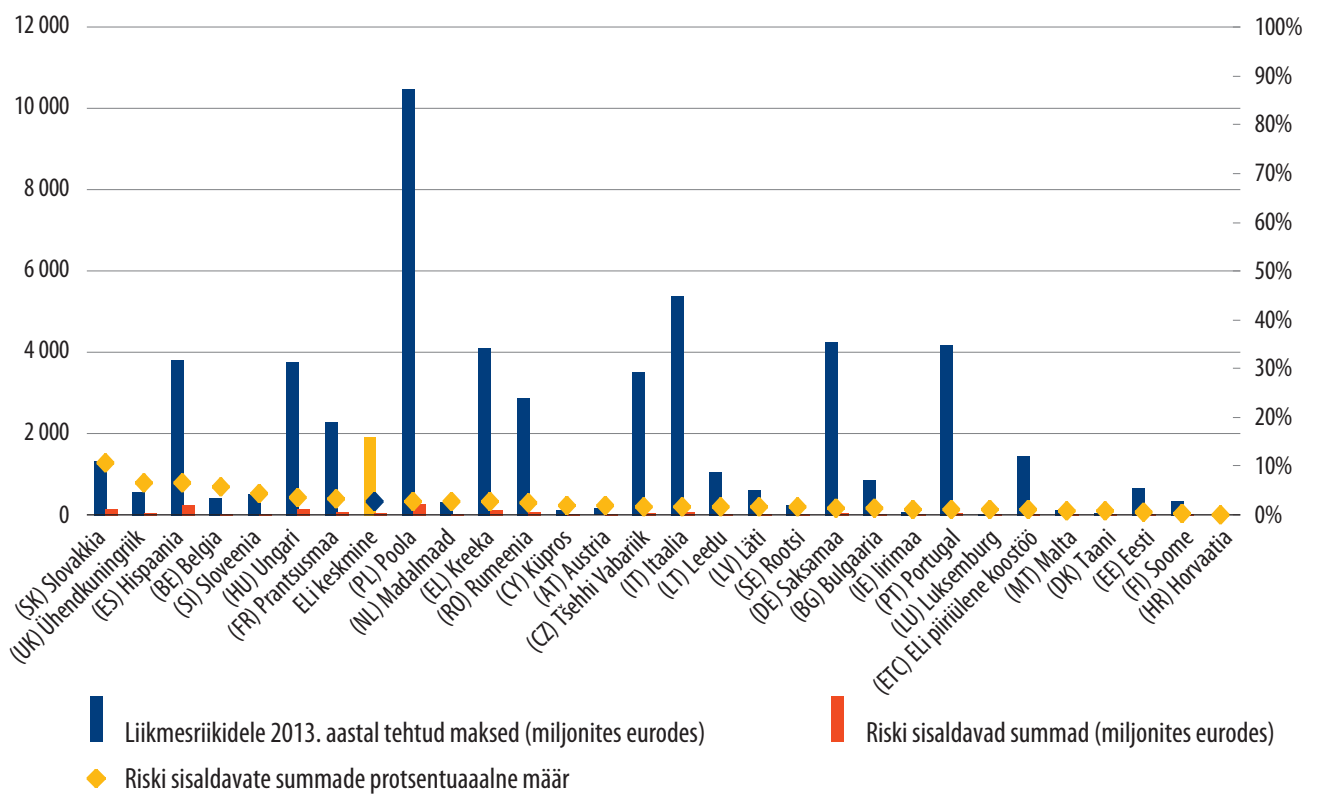
Joonis 12 EAGF ja EAFRD: liikmesriikidele makstud summad ja komisjoni hinnang nendes liikmesriikides riski sisaldavate summade kohta (algandmed sisalduvad põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraadi aasta tegevusaruandes)

Allikas: Euroopa Komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi aasta tegevusaruanne.

Joonis 13

ERDF, ESF ja ÜF: liikmesriikidele makstud summad ja komisjoni hinnang nendes liikmesriikides riski sisaldavate summade ja riski sisaldavate vahendite osakaalu kohta (algandmed sisalduvad tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi aasta tegevusaruannetes)

Allikas: Euroopa Komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi aasta tegevusaruanded.

65

Komisjon esitab nende aasta tegevusaruannete põhielemendid kokkuvõtlikult oma koondaruandes. Komisjoni 2013. aasta koondaruande kohaselt moodustab eeskirjadevastaste kulutuste hinnanguline mõju 2,8% ELi kuludest tervikuna. See näitaja on põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade puhul 3,0% (vt tabel 1).

Põllumajanduskulutuste komisjonipoolne järelevalve

66

Komisjon täidab oma järelevalveülesandeid põllumajanduse ja maaelu arengu valdkonnas peamiselt põllumajanduse peadirektoraadi kahe-etapilise raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse abil:

- o iga-aastane raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlus hõlmab iga akrediteeritud makseasutuse raamatupidamise aastaaruannet ja sisekontrollisüsteemi. Selle põhjal tehtav otsus põhineb komisjoni-le edastatud liikmesriikide sõltumatute sertifitseerimisasutuste tehtud auditite tulemustel. Selle otsuse tulemusel võidakse finantskorrektsioone teha;
- o mitmeaastane vastavuse kontrollimise menetlus, mille alusel võidakse asjaomastes liikmesriikides rakendada finantskorrektsioone, kui kulutuste tegemisel on rikutud ELi eeskirju ühel või mitmel eelarveaastal. Selle põhjal tehtavad vastavusotsused põhinevad komisjoni tehtud vastavusaudititel (vt punkt 54).

Komisjoni töö on viimase kolme aastaga paranenud

67

Kinnitava avalduse raames tehtud töö käigus leiti³⁹, et komisjoni raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse auditid on viimase kolme aasta jooksul paranenud. Sellest tulenevalt oli kontrollikojal võimalik liikmesriikide kontrollisüsteemide usaldusväärsuse hindamisel kasutada põllumajanduse peadirektoraadi 2013. aasta maaelu arengu auditite tulemusi.

68

Eriaruandes nr 7/2010 „Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse audit“ esitatud soovitud seoses 2013. aastal tehtud järelkontrollis leiti, et komisjon oli võtnud asjakohaseid ja õigeaegseid meetmeid sertifitseerimisasutuste rolli suurendamiseks. Selle tulemusel hõlmavad need 2015. aastast alates kõiki seaduslikkuse ja korrektsuse aspekte.

69

Komisjon muutis hiljuti oma aasta tegevusaruandes vigade esitlusviisi. Kuni 2011. aastani põhinesid aasta tegevusaruandes esitatud andmed ainult liikmesriikide ametkondade esitatud kontrollistatistikal. Kuigi komisjon oli teadlik asjaomaste ametkondade töös esinevatest puudustest, oldi arvamusel, et esitatud veamäärade kindlamääraline suurendamine 25% võrra on piisav nimetatud puuduste mõju kompenseerimiseks. Sellest tulenevalt olid komisjoni esitatud veamäärad kontrollikoja omadest oluliselt madalamad. Lähenemisviisi muutmisega tunnustatakse puudusi, mida kontrollikoda kajastas oma varasemates aastaaruannetes⁴⁰ ning mida on kinnitanud komisjoni siseauditi talitus.

70

Põllumajanduse peadirektoraadi 2012. ja 2013. aasta tegevusaruannetes sisalduvaid ametkondade esitatud veamäärasid kohandati muid teabeallikaid arvesse võttes. Põllumajanduse peadirektoraat arvestab makseasutuste veamäära hinnates nüüd lisaks kontrollikoja audititele, sertifitseerimisasutuste iga-aastastele aruannetele ja muule saadaolevale teabele ka oma vastavusauditeid. 2013. aastal korrigeeris põllumajanduse peadirektoraat liikmesriikide teatatud veamäära komisjoni ja kontrollikoja poolt viimase kolme aasta jooksul auditeeritud 48 makseasutusest 43 puhul. ELi otsetoetuste puhul suurendasid need korrigeerimised liikmesriikide esitatud statistikal põhinevat allesjäänud veamäära üle kolme korra (0,69%-lt 2,33%-ni). Komisjoni või kontrollikoja audititega hõlmamata kulude suhtes korrektsioone ei tehtud.

Peamised kontrollid ja inspekteerimise viivad läbi liikmesriigid

71

Kõige suuremat osa põllumajandustoetustest hõlmav järelevalve- ja kontrollisüsteem on ühtne haldus- ja kontrollisüsteem. See kehtib kõigile EAGFi ja EAFRD⁴¹ raames toetatavatele ELi pindala või loomadega seotud toetuskavadele ning selle suurusks 2013. aastal oli 47 miljardit eurot.

72

Perioodil 2007–2013 kontrollis kontrollikoda oma iga-aastase kinnitava avalduse raames ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi toimimist 28 liikmesriigi 38 makseasutuses. Kontrollitud makseasutused haldavad ca 80% ühtse haldus- ja kontrollisüsteemiga hallatavatest kuludest. Kontrollikoda kontrollis ka ühtse haldus- ja kontrollisüsteemiga mittehallatavate EAGFi meetmete järelevalve- ja kontrollisüsteeme veel neljas täiendavas makseasutuses.

73

Kontrollikoja süsteemiauditite tulemustest on näha väga olulisi erinevusi nii liikmesriikide siseselt kui ka nende vahel. Ainult seitset kontrollisüsteemi hinnati mõjusaks. 22 kontrollisüsteemi hinnati osaliselt mõjusaks ja üheksa ebamõjusaks⁴².

74

Aastate jooksul on kontrollikoja testimine näidanud, et ühtne haldus- ja kontrollisüsteem aitab oluliselt kaasa süsteemiga hõlmatud kulude veamäära vähendamisele. See leiab kinnitust põllumajanduse peadirektoraadi 2013. aasta tegevusaruandes, mille kohaselt on ühtse haldus- ja kontrollisüsteemiga hõlmatud kulude veamäär turumeetmete omast (ei hallata ühtse haldus- ja kontrollisüsteemiga) kolm korda madalam⁴³.

Ühtekuuluvuskulutuste komisjonipoolne järelevalve

75

Erinevalt põllumajanduse valdkonnast ei ole ühtekuuluvuse süsteemil iga-aastast raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlust. Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja vastuvõtmise menetlus võetakse kasutustele uuel perioodil. Auditeerimisasutused on tegevuse seaduslikkust ja korrektsust juba kontrollinud. Ülevaate käesolev osa hõlmab auditeerimisasutuste komisjonipoolset järelevalvet.

76

Komisjon kiidab igaks programmitöö perioodiks heaks liikmesriikide välja pakutud mitmeaastased rakenduskavad ning ELi ja liikmesriikide toetust sisaldavad esialgsed rahastamiskavad. Liikmesriikidel lasub esmane vastutus eeskirjade vastaselt tehtud kulude vältimise, avastamise, korrigeerimise ja neist komisjonile teatamise eest.

77

Vahendite igapäevase haldamise eest vastutavad liikmesriikides korraldus- ja vahendusasutused. Nemad peavad tagama, et kõik projektid oleksid toetuskõlblikud ja et deklareeritud kulud vastaksid kõigile määrustes ja/või riiklikes eeskirjades esitatud rahastamistingimustele. Kontrollimine hõlmab valimitel põhinevaid kontrolle ja dokumentaalseid kontrolle, misjärel kinnitavad sertifitseerimisasutused kulude õigsuse. Sertifitseerimisasutused peavad tagama asjakohaste kontrollide tegemise ja tegema enne kulude komisjonile hüvitamiseks esitamist veel täiendavaid kontrolle.

78

Lisaks teevad liikmesriikide auditeerimisasutused iga rakenduskava (või rakenduskavade rühma) kohta süsteemide auditeid ning statistiliselt esinduslikel valimitel põhinevaid projektide järelauditeid. Nagu juba mainiti punktis 50, annavad auditeerimisasutused komisjonile aru iga-aastastes kontrolliaruannetes, milles esitatakse aasta auditiarvamus süsteemide toimimise kohta ja auditeerimisasutuse hinnanguline veamäär.

79

Eeskirjadega sätestatakse, et kui komisjon leiab (enda või auditeerimisasutuste tööle tuginedes), et liikmesriik ei ole suutnud juhtimis- ja kontrollisüsteemides esinenud tõsiseid puudusi kõrvaldada ja/või komisjonile esitatud ja tõendatud eeskirjade vastaselt tehtud kulusid parandada, võib ta maksed katkestada või peatada. Kui liikmesriik ei kõrvalda süsteemides esinenud puudusi või ei võta tagasi eeskirjade vastaselt tehtud kulusid, võib komisjon ise rakendada finantskorrektsioone, mis toob endaga kaasa rakenduskavale eraldatud ELi rahastamise netosumma vähenemise. Praktikas rakendatakse netosummade vähendamist siiski harva. Komisjoniga sõlmitud kokkuleppe kohaselt võivad liikmesriikide ametiasutused korrigeeritud summasid kasutada tulevaste väljamaksetaotluste muudeks kuludeks.

80

Auditeerimisasutuste iga-aastastes kontrolliaruannetes, auditiarvamustes ja süsteemide auditite aruannetes esitatud teave on peamine allikas, mille alusel komisjon hindab iga rakenduskava raames tehtud ELi kulutuste seaduslikkust ja korrektsust.

Komisjoni lähenemisviis on järk-järgult paranenud

81

Komisjoni aasta tegevusaruandes esitatakse hinnang selle kohta, kui suurel määral on rakenduskavad seaduslikkuse ja korrektsuse vigadest mõjutatud. Alates 2011. aastast kohandavad mõlemad peadirektoraadid leitud puuduste arvesse võtmiseks liikmesriikide ametkondade esitatud arvandmeid. Tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraadi ja regionaalpoliitika peadirektoraadi hinnangul jääb ESFi ja ERFi/ÜFi (2007–2013 rakendusavad) raames 2013. aastal heakskiidetud vahe- ja lõppmaksete puhul riski sisaldava summa suurus vastavalt vahemikku 2,6–3,5% ja 2,8–5,3%. Mõlemad määrad ületavad komisjoni seatud 2% suurust olulisuse läve.

82

Komisjoni hinnangu usaldusväärus sõltub liikmesriikide ametiasutuste esitatud teabe täpsusest ja usaldusväärusest. Eriaruandes nr 16/2013 „Kogemused ühtse auditi (*single audit*) rakendamisesest ja komisjoni tuginemisest liikmesriikide auditeerimisasutuste poolt ühtekuuluvuse valdkonnas tehtud tööle” leiti, et⁴⁴:

- mõned auditeerimisasutused kujutavad probleeme tegelikust väiksemana;
- esitatud veamäärad ei ole alati täielikult usaldusväärsed;
- liikmesriikidelt finantskorrektsioonide kohta saadud andmed ei pruugi alati olla usaldusväärsed ja täpsed;
- komisjoni meetodiga arvatatud allesjäänud veamäär on tegelikust väiksem.

83

Perioodil 2007–2013 tõhustasid tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat ning regionaalpoliitika peadirektoraat auditeerimisasutuste kontrollimist. Paljudel juhtudel palub komisjon nüüd auditeerimisasutustel esitada lisateavet oma aasta kontrolliaruannetes esitatava veamäära arvutamise kohta (nt selgitust auditeeritud andmekogumi ja deklareeritud kulude omavahelise sobivuse kohta, valimi suuruse üleaarvutamist või üksikasjalikku teavet konkreetsete põhitegevuse auditite kohta). Lisaks teevad mõlemad peadirektoraadid auditeerimisasutuste esitatud andmete kontrollimiseks liikmesriikidesse teabekogumiskülastusi.

84

Komisjon avaldab auditeerimisasutuste tööol põhinevaid riskimäärasid liikmesriikide kaupa. Kontrollikoja 2013. aasta aastaaruandes märgitakse, et puudusi esineb mõningates liikmesriikide ametkondade esitatud andmetes ja komisjoni läbivaatamise mõningate aspektide puhul⁴⁵. Eriliselt tähelepanelik tuleks olla siis, kui andmeid kasutatakse hindamiseks, kuidas liikmesriigid on suutnud järgida erinevaid toetuskõlblikkuseeskirju ja määrusi.

85

Komisjonil on vaid piiratud hulgal teavet liikmesriikides finantskorrektsioonide rakendamiseks loodud süsteemide mõjususe kohta ning selle kohta, kas sertifitseerimisasutuste esitatud andmed on täpsed, täielikud ja usaldusväärsed⁴⁶. Kontrollikoja hinnangut toetab ka komisjoni siseauditi talitus, kelle hinnangul saab liikmesriikidelt finantskorrektsioonide kohta saadud teabest vaid vähest kindlust ammutada; see tuleneb nii nende komisjonile teatamise viisist kui ka asjaolust, et auditeerimisasutused kontrollivad finantskorrektsioone vaid vähe⁴⁷. Komisjon märkis oma vastuses 2012. aasta aastaaruande punktile 1.41, et „olemasolevad probleemid on peamiselt põhjustatud liikmesriikide edastatud ebausaldusväärsetest veamääradest. Komisjon teeb suuri jõupingutusi selleks, et parandada nende usaldusväärsust, eelkõige neid ülespoole parandades, kui seda peetakse vajalikuks.“

86

Komisjoni poolt veamäärade heakskiitmiseks (ja vajaduse korral nende kohandamiseks) kasutatava lähenemisviisi ulatus on liiga kitsas nii kaua, kuni komisjon ei nõua auditeerimisasutuste iga-aastaste kontrolliaruannete kontrollimiseks auditeerimisasutustelt nende põhitegevuse auditeid puudutava täpsema teabe esitamist.

Valitseb oht, et komisjon alahindab ühtekuuluvusvaldkonna kulutuste allesjäänud veamäära

87

Üldiselt on oht, et komisjon alahindab allesjäänud veamäära ja seetõttu ei ole komisjoni aasta tegevusaruannetes rakenduskavadele ja reservatsioonide finantsmõjule antud hinnang küllalt usaldusväärne.

88

Kontrollikoja eriaruandes nr 16/2013 soovitati komisjonil suhtuda ettevaatlikult liikmesriikide esitatud auditeerimis- ja finantskorrektsioonide alasesse teabesse, jätkata liikmesriikide auditeerimisasutuste meetodilist toetamist ja juhendamist, luua karistussüsteem auditeerimisasutuste jaoks, kes esitavad probleeme korduvalt tegelikust väiksemana, ning võtma vastu korra ELi regionaalfondide auditeerimiskulude jagamiseks liikmesriikidega.

Kokkuvõtte peamistest riskidest ja leitud puudustest

Põllumajandusvaldkonna riskid on seotud põldude, loomade ja põllumajandustootjatega

89

ELi ühist põllumajanduspoliitikat viiakse ellu EAGFi ja EAFRD kaudu. Kontrollikoja aastaaruandes ning täpsemalt selle 3. ja 4. peatükis esitatakse muu hulgas kokkuvõtte põllumajanduskulutuste peamistest riskidest ja puudustest.

90

Põllumajandustoetusi makstakse 28 liikmesriigi ca 80 makseasutuse kaudu, kes vastutavad toetusesaajatele maksete tegemise eest. Keerukad ELi ja riikliku tasandi õiguslikud nõuded hõlmavad märkimisväärsel hulgal meetmeid ja toetuskavasid (nt EAFRDs on 4 tegevussuunda, millel on 46 meetet ja mitmeid tuhandeid allmeetmeid).

91

Otsetoetuste puhul on tehingute korrektsust ohustavateks peamisteks riskideks pindalatoetuse maksmine toetuskõlbmatu maa eest, selleks õigustamata toetusesaajatele, sama maatüki eest toetuse maksmine rohkem kui ühele toetusesaajale, toetuste ebaõige arvutamine ning nende maksmine olematute loomade eest (kuigi neid riske vähendab teataval määral ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kasutus, vt punkt 74). Põllumajandusturgudel tehtavate sekkumiste puhul on tehingute korrektsust ohustavateks peamisteks riskideks toetuse maksmine toetuskõlbmatutele taotlejatele või rahastamiskõlbmatute või tegelikest suurematena esitatud kulude eest. Sekkumismeetmete aluseks on põhiliselt toetusesaajate poolt deklareeritud mahud, mida ei ole võimalik muude andmebaasidega automaatseid ristkontrolle tehes kontrollida. See suurendab veariski.

Maaelu arengu valdkond sisaldab eriti palju vigu

92

EAFRD puhul esineb eriliselt palju vigu. Lisaks eespool loetletule on riski suurenemisel olulisteks teguriteks veel põllumajanduse keskkonnanõuete mittejärgimine (mis puudutab keskkonna-, maastiku- ja loodusvarade kaitsenõuetega kooskõlas olevate põllumajanduslike tootmisviiside kasutust), aga ka investeerimisprojektidele kehtivate nõuete eiramine ning ELi ja/või liikmesriikide riigihanke-eeskirjade rikkumised.

Ühtekuuluvusvaldkonna peamised riskid puuduvad endiselt hankeid

93

ELi ühtekuuluvuspoliitikat viiakse ellu ERFi, ÜFi ja ESFi kaudu. Kontrollikoja aastaaruandes ning täpsemalt selle 5. ja 6. peatükis esitatakse muu hulgas kokkuvõtte ühtekuuluvuskulutuste peamistest riskidest ja puudustest.

94

Esimene risk puudutab ELi ja/või liikmesriikide riigihanke-eeskirjade mittejärgimist pakkumuste edukaks kuulutamisel. Ühtekuuluvuspoliitika puhul võib riigihanke-eeskirjade ja -menetluste nõuetele mittevastav rakendamine olla tahtlik, et soosida teatud tarnijaid või vastupidiselt tahtmatu, kuna nimetatud eeskirjad jäävad arusaamatuks. Vead tekivad põhiliselt olemasolevate lepingute pikendamisel või muutmisel, mille puhul ELi riigihanke-eeskirjad nõuavad uue hankemenetluse läbiviimist.

95

Suuruselt järgmine riskiallikas on projektide või kulude rahastamine, mis ei ole määruste ja/või riiklike toetuskõlblikkuse eeskirjade kohaselt toetus- või rahastamiskõlblikud või mis ei vasta teatavatele erieeskirjadele (nt ELi riigiabi eeskirjad). Keerukad toetuskõlblikkuse eeskirjad ja muud tingimused võivad põhjustada ELi vahendite nõuetele mittevastavat suunamist ja ELi eelarve ebatõhusat kasutust.

96

Inimkapitali investeeringute immateriaalne olemus (nt ESFi puhul) ja projekte teostavate (tihti väikese mastaabiga) partnerite rohkus suurendavad riski, et rahastamiskõlbmatud kulud kiidetakse heaks või tekivad väljamaksetaotluste täpsust mõjutavad arvutusvead, mida kasutuselolevad süsteemid ei avasta. Erineva haldussuutlikkusega toetuse saajad võivad toetuskõlblikkuse eeskirju ja muid ELi rahastamise tingimusi erinevalt tõlgendada või mittejärgkindlalt rakendada.

Tulevikuplaanid: ELi põllumajandus- ja ühtekuuluvuskulutused perioodil 2014–2020

Põllumajandustoetuste märkimisväärne ümberkujundamine

97

EAGFi puhul rahastatakse 2013. aasta ÜPP reformi kohaselt kaheksat otsetoetuse kava, millest neli on kõikidele liikmesriikidele kohustuslikud ja neli on vaid vabatahtlikud. Kohustuslikud kavad on põhitoetuskava (või ühtse pindalatoetuse kava⁴⁸), keskkonnasäästlikumaks muutmise toetus, noorte põllumajandusettevõtjate toetuskava ja puuvilla toetuskava. Ümberjagamistoetus, looduslikust eripärasest tingitud piirangutega aladel tegutsevate põllumajandusettevõtjate toetus, teatud valdkondades tootmisega seotud toetuskavad ja väikepõllumajandustootjate kava on vabatahtlikud. Kõige suuremate kulutustega uued kavad on põhitoetuskava ja ühtse pindalatoetuse kava. Keskkonnasäästlikumaks muutmise toetusega toetatakse kliimale ja keskkonnale kasulikke tavaid. See moodustab 30% otsetoetuste rahastamise eelarvest ja sisaldab kolme tingimust:

- o põllukultuuride mitmekesistamine (vähemalt 2 põllukultuuri haritava maa kohta);
- o olemasoleva püsirohumaat säilitamine;
- o ökoloogilise kasutuseesmärgiga ala olemasolu.

98

Keskkonnasäästlikumaks muutmise nõuded on kohustuslikud kõigile põhitoetuskava ja ühtse pindalatoetuse kava toetusesaajatele.

99

Lisaks laiendatakse uue ÜPP korraga liikmesriikide võimalusi tootmiskohustusest lahti sidumise põhimõtetest kõrvaldada ja toetused uuesti tootmisega siduda.

100

ÜPP korrast tulenevalt on liikmesriikidel õigus otsustada toetuskavade rakendamise ja põhiliste toetuskõlblikkuse kriteeriumite määratluse üle. Liikmesriikidele antud otsustusõigus hõlmab põhimääratlusi, nagu „aktiivne põllumajandustootja”, „põllumajanduslik tegevus”.

Tulevikuplaanid: ELi põllumajandus- ja ühtekuuluvuskulutused perioodil 2014–2020

Ühtekuuluvus: poliitika elluviimist lihtsustatakse, kuid toetuskõlblikkuse eeskirjades on vähem muudatusi

101

Uue mitmeaastase finantsraamistiku ühtekuuluvuse valdkonna eeskirjad on suunatud tulemustele keskendumisele poliitika elluviimise lihtsustamise ja eeltingimuste laialdasema kasutamise kaudu. Sel eesmärgil tehti üldmäärusesse⁴⁹ olulisi muudatusi.

102

Toetuskõlblikkuse eeskirjade sätteid põhimõtteliselt ei muudetudki, millest tulenevalt on ühtekuuluvuskulutuste kord ikka keerukas. Järgida tuleb nii mitme tasandi eeskirju (ühisäatted, delegeeritud õigusaktid, rakendusmäärused, komisjoni suunised) kui ka liikmesriikide õigusakte. Kõiki teemasid (ka need, mida kontrollikoda põhielementideks peab) käsitletakse delegeeritud õigusaktides.

103

Kontrollikoja arvamuses nr 7/2011⁵⁰ perioodi 2014–2020 Ühtekuuluvusfondi määruse kohta rõhutatakse, et ELi eelarvest tehtud kulutused peavad pakkuma ELile ja tema kodanikele selget ja nähtavat kasu ning soovitati seetõttu kuluprogrammid aktsepteeritavatest väljunditest lähtuvalt ümber kujundada. Ühise strateegilise raamistiku säte ja eeltingimuste kehtestamine (kavandamisetaipile sekkumisloogika kohaldamine) peaksid võimaldama vähendada varem täheldatud ELi poliitikasuundade vahelise koordineerimise puudumist.

104

Vaatamata väidetavale tulemustele keskendumisele on süsteem ikkagi sisendipõhine, olles seega suunatud pigem vastavusele kui tulemuslikkusele. Viimase eesmärgi jaoks on vaja luua tulemusreserv (mille edukus sõltub suutlikkusest töötada välja sobivad näitajad) ja ühised tegevuskavad⁵¹.

Kas komisjoni ja liikmesriikide ametkondade asjaomaste ülesannete, vastutusvaldkondade ja aruandekohustusega seotud muudatused annavad sidusrühmadele paremat teavet eeskirjade eiramise ulatuse kohta?

105

Kindluse suurendamise süsteemi eesmärk on pakkuda alates 2014. aastast (ühtekuuluvus) ja 2015. aastast (põllumajandus) komisjonile paremat teavet liikmesriikidega koostöös tehtavas halduses sisalduvate vigade kohta. Sõltumatud auditeerimisasutused teevad auditeid ja arvutavad iga-aastaselt kõigi liikmesriikide ja poliitikavaldkondade veamäärad (mis põhinevad esinduslikel valimitel).

Tulevikuplaanid: ELi põllumajandus- ja ühtekuuluvuskulutused perioodil 2014–2020

Põllumajanduse valdkonnas parema seaduslikkuse ja korrektsuse alase teabe alus

106

Kindluse suurendamine peaks komisjonile ja sidusrühmadele pakkuma paremat teavet iga liikmesriigi veamäärade ja maksete kohta. Kui teave on kvaliteetne ja õigeaegselt olemas, võimaldaks see põhimõtteliselt kontrollikojal komisjoni ja liikmesriikide tööd paremini ära kasutada. Selle võimaldamiseks peaks kontrollikojal olema varasem juurdepääs tulemustele ja kindlus tehtud töö mahu ja kvaliteedi suhtes (vt ka punkt 109). Auditeerimisasutuste vabatahtliku töö läbivaatamisel leidis kontrollikoda, et selle usaldusväärsus on piiratud.

Ühtekuuluvuse valdkonnas tõhusam iga-aastase aruandluse mehhanismide raamistik

107

Ühtekuuluvuse valdkonnas seatakse uue perioodi eeskirjadega liikmesriikidele süsteemide loomisel ja finantsjuhtimises suurem vastutus. Korraldus- ja sertifitseerimisasutused⁵² määratakse liikmesriikide poolt. Komisjoni heakskiitu sellele määramisprotsessile ei nõuta.

108

Komisjon kehtestas uues õigusraamistikus aruandeaasta (juuni (n-1) kuni juuni n) kontseptsiooni ja raamatupidamisaruannete iga-aastase koostamise nõude. Sertifitseerimisasutuse kinnitatavad finantsaruanded tuleb komisjoni le esitada veebruariks (n+1) ja neile tuleb lisada:

- juhtkonna kinnitus ja iga-aastane kokkuvõte lõplikest auditaruannetest ja tehtud kontrollidest, sealhulgas süsteemides tuvastatud vigade ja puuduste olemuse ja ulatuse analüüsi ning võetud või kavandatud parandusmeetmed⁵³. Kinnitus peaks hõlmama juhtimis- ja kontrollisüsteemide toimimist, alustehingute seaduslikkust ja korrektsust ning usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetest kinnipidamist;
- (auditeerimisasutuste koostatav) kontrolliaruanne, mis sisaldab auditarvamust raamatupidamise aastaaruande, süsteemide toimimise ning kulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta⁵⁴.

109

Aruandeperioodi lõpule järgnenud aasta maiks teeb komisjon otsuse raamatupidamisarvestuse heakskiitmise kohta. Seega on liikmesriikidel raamatupidamise aastaaruannete koostamiseks ja esitamiseks aega 8 kuud⁵⁵ ja komisjonil nende aruannete kohta otsuse tegemiseks 3 kuud. Võimaldamaks kontrollikojal komisjoni kinnitatud teavet oma töö kohta arvesse võtta, peab tal sellele teabele olema varasem juurdepääs.

Tulevikuplaanid: ELi põllumajandus- ja ühtekuuluvuskulutused perioodil 2014–2020

110

Kuna komisjon kasutab liikmesriikide ametkondade tööd kindluse allikana, on oluline, et arvamuste ja deklaratsioonide aluseks oleva töö maht ja kvaliteet oleks nõuetekohaselt täpsustatud ning et komisjon kontrolliks nende töö usaldusväärsuse tagamiseks nende süsteeme ja tegevust.

111

Üldmäärusega suurendatakse finantskorrektsioonide mehhanismi ja nähakse ette netokorrektsioonide kasutus teatavatel erijuhtudel. Netokorrektsioone kasutatakse näiteks juhul, kui komisjon tuvastab eeskirjade rikkumised, mis tulenevad juhtimis- ja kontrollisüsteemide mõjusas toimimises esinevatest tõsistest puudustest, mida ei kajastatud raamatupidamise aastaaruandes ega asjaomastes avaldustes. Komisjon leiab, et see annab liikmesriikide ametkondadele suurema motivatsiooni usaldusväärse teabe esitamiseks.

Aruandekohustuse ja kontrollikoja rolliga seotud arengute mõju: komisjoni ja liikmesriikide ametkondade esitatud kontrolliteabe usaldusväärsuse auditeerimise keerukus

112

Liikmesriikidega koostöös tehtavale haldusele perioodil 2014–2020 finantsraamistikus kohaldatavate uute sätete kohaselt peavad liikmesriikide auditeerimisasutused esitama tõendid tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta ning samuti kiitma heaks komisjonile esitatava liikmesriikide kontrollistatistika. Kuigi see nõue on ühtekuuluvuse valdkonnas kehtinud juba alates 2007. aastast, suurendab see põllumajanduse valdkonnas oluliselt sertifitseerimisasutuste ülesandeid.

113

Komisjon on juba viimased paar aastat töötanud selle nimel, et parandada liikmesriikide esitatava kontrollistatistika kvaliteeti ja täpsust. Nagu käesolevas ülevaates juba mainiti, on komisjon viimastel aastatel mugandanud liikmesriikide esitatud kontrollistatistika nii, et komisjoni aasta tegevusaruannetes esitatavad andmed oleksid komisjoni seisukohast võimalikult korrektsed ja esinduslikud.

114

Kontrollistatistika kvaliteedi selline parandamine on komisjonile keeruline ülesanne, kuna see sisaldab peale esitatud arvandmete jälgimist ja kontrolli ka andmete kohendamist ja parandamist ning kulude auditeerijatele ja statistika koostajatele täiendavate suuniste ja toe andmist.

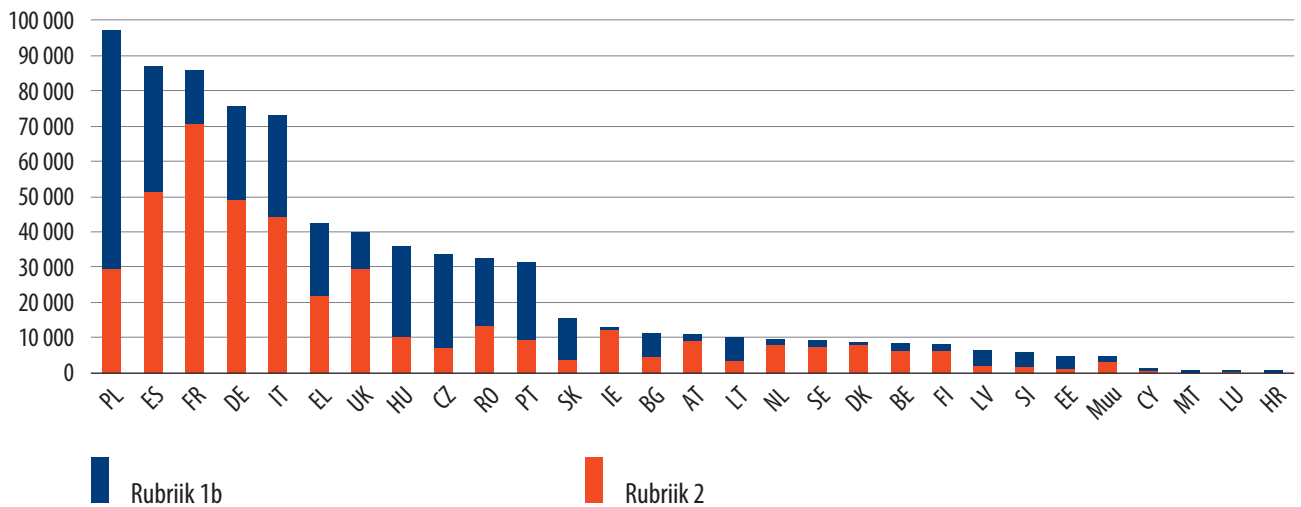
115

Ülevaate põhijäreldused on:

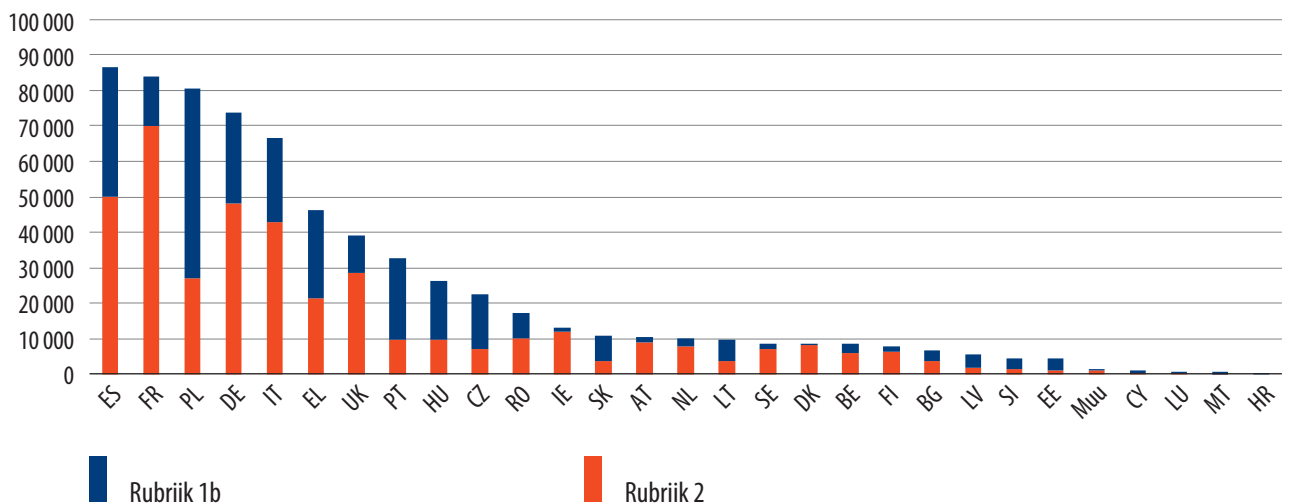
- o perioodi 2007–2013 kulutuste puhul järgiti eelmiste perioodide mudelit. Kuigi kulutused tehti viivitustega oli maksete üldine maht peaaegu ootuspärane ning automaatset kulukohustustest vabastamist kasutatakse tõenäoliselt vähe. Kui põllumajandustootjatele makstavad otsetoetused ja turutoetus välja arvata, on koostöös liikmesriikidega tehtava halduse puhul suurim riskielement vahendite ärakasutamise surve;
- o põllumajanduskulutuste seaduslikkusega seotud põhiriskid on maa ja loomade toetuskõlbmatuse, toetuste aluseks olevate kulude rahastamiskõlbmatuse, toetuskõlbmatud abisaajade ja toetuste ebakorrektna arvutamine (kuigi neid riske vähendab teataval määral ühtse haldus- ja kontrollisüsteemi kasutus). Põllumajanduse keskkonnanõuete või investeerimisprojektide erinõuete ja riigihanke-eeskirjade rikkumised on olulised tegurid maaelu arengu kulutuste riski suurendamisel;
- o suurim ühtekuuluvuskulutustega seotud risk on ELi ja/või liikmesriikide riigihanke-eeskirjade rikkumine. Suuruselt järgmine risk on seotud sellega, et kulutused (või projektid) ei ole ELi toetuse saamiseks rahastamiskõlblikud;
- o kuigi kontrollisüsteeme oleks võimalik märkimisväärselt parandada, on põhiülesanne võtta meetmeid programmide haldamise lihtsustamiseks. Kõikide nende liikmesriikide, kelle kohta on võimalik järeldus teha, kulutused on olulisel määral vigadest mõjutatud ning see määr kõigub keskmise lähedal ELi eelarve puhul tervikuna. Kontrollikoda leidis vigu kõikides ELi liikmesriikides. Käesoleva ülevaatega hõlmatud perioodil uuris kontrollikoda paljusid liikmesriikide ja komisjoni kontrollisüsteeme ning jõudis enamiku puhul järeldusele, et need on osaliselt mõjusad. Asjaolu, et süsteemide liigitamisest hoolimata leiab kontrollikoda vigu peaaegu poolte uuritud tehingute puhul, näitlikustab muu hulgas toetuskõlblikkuse eeskirjade ning ELi kuluprogrammide juhtimissüsteemide keerulisust;
- o ehkki liikmesriikide ametkondade koostatav riskide ja vigade alane aruandlus on paranenud, peab komisjon jätkama jõupingutusi selle teabe usaldusväärsuse tagamisel;
- o uuel perioodil määrustesse tehtavad muudatused ei pruugi üldist riskimäära oluliselt mõjutada. Eeskirjade mõningal määral lihtsustamine on tervitatav, kuid osa rahastamiskavadest on rahaliste vahendite haldajatele jätkuvalt problemaatilised kõikides liikmesriikides;
- o paljud vead on tekkinud seetõttu, et juhtimis- ja kontrollisüsteemi üldine ülesehitus on keerukas. Komisjon ja liikmesriigid peaksid jätkama võimaluste otsimist selle lihtsustamiseks. Kogemused näitavad siiski, et liikmesriikidel on olnud raskusi praeguse süsteemi haldamisel ja sellest tulenevalt ka poliitika elluviimisel. Liikmesriikides olukorra parandamiseks tehtavad jõupingutused peavad jätkuma.

Eelarveridade 1.b (ühtekuuluvus) ja 2 (põllumajandus) kulukohustused ja maksed liikmesriikide kaupa

Rubriikide 1.b ja 2 kulukohustused perioodil 2007–2013 liikmesriikide kaupa miljonites eurodes

Eelarveridade 1.b ja 2 maksed perioodil 2007–2013 liikmesriikide kaupa miljonites eurodes

Allikas: perioodi 2007–2013 eelarve haldamise ja finantsjuhtimise aruanded.

2. Lisa Avastatud vigade esinemissagedus perioodi 2009–2013 põllumajanduse ja ühtekuuluvuse valdkondade auditi valimites

Liikmesriik	Kontrollitud tehingute arv	Ühest või mitmest veast mõjutatud tehingute arv	Tehingud, mida mõjutavad:				
			muud vastavus- küsi-mused ja mittekvantifitseeritavad vead	kvantifitseeritavad vead	kvantifitseeritavad vead 0–20%	kvantifitseeritavad vead 20–80%	kvantifitseeritavad vead 80–100%
Austria	56	27	5	22	17	2	3
Belgia	22	7	2	5	2	3	0
Bulgaaria	44	18	11	7	5	0	2
Küpros	1	1	1	0	0	0	0
Tšehhi Vabariik	115	57	24	33	24	4	5
Saksamaa	282	107	38	69	57	7	5
Taani	30	16	0	16	15	1	0
Eesti	44	14	5	9	7	2	0
Hispaania	342	176	87	89	50	18	21
Soome	33	24	10	14	13	1	0
Prantsusmaa	297	166	43	123	108	10	5
Kreeka	183	65	34	31	24	3	4
Horvaatia	0	0	0	0	0	0	0
Ungari	84	33	13	20	13	2	5
Iirimaa	26	14	0	14	13	1	0
Itaalia	240	110	57	53	37	7	9
Leedu	49	22	16	6	3	1	2
Luksemburg	25	19	9	10	10	0	0
Läti	47	7	4	3	1	1	1
Malta	5	4	3	1	0	0	1
Madalmaad	28	17	5	12	7	4	1
Poola	383	128	75	53	33	11	9
Portugal	175	78	34	44	31	6	7
Rumeenia	111	62	36	26	16	1	9
Rootsi	34	15	4	11	8	3	0
Sloveenia	33	8	4	4	3	1	0
Slovakkia	67	39	27	12	10	0	2
Ühendkuningriik	164	86	24	62	54	7	1
Kokku	2 920	1 320	571	749	561	96	92

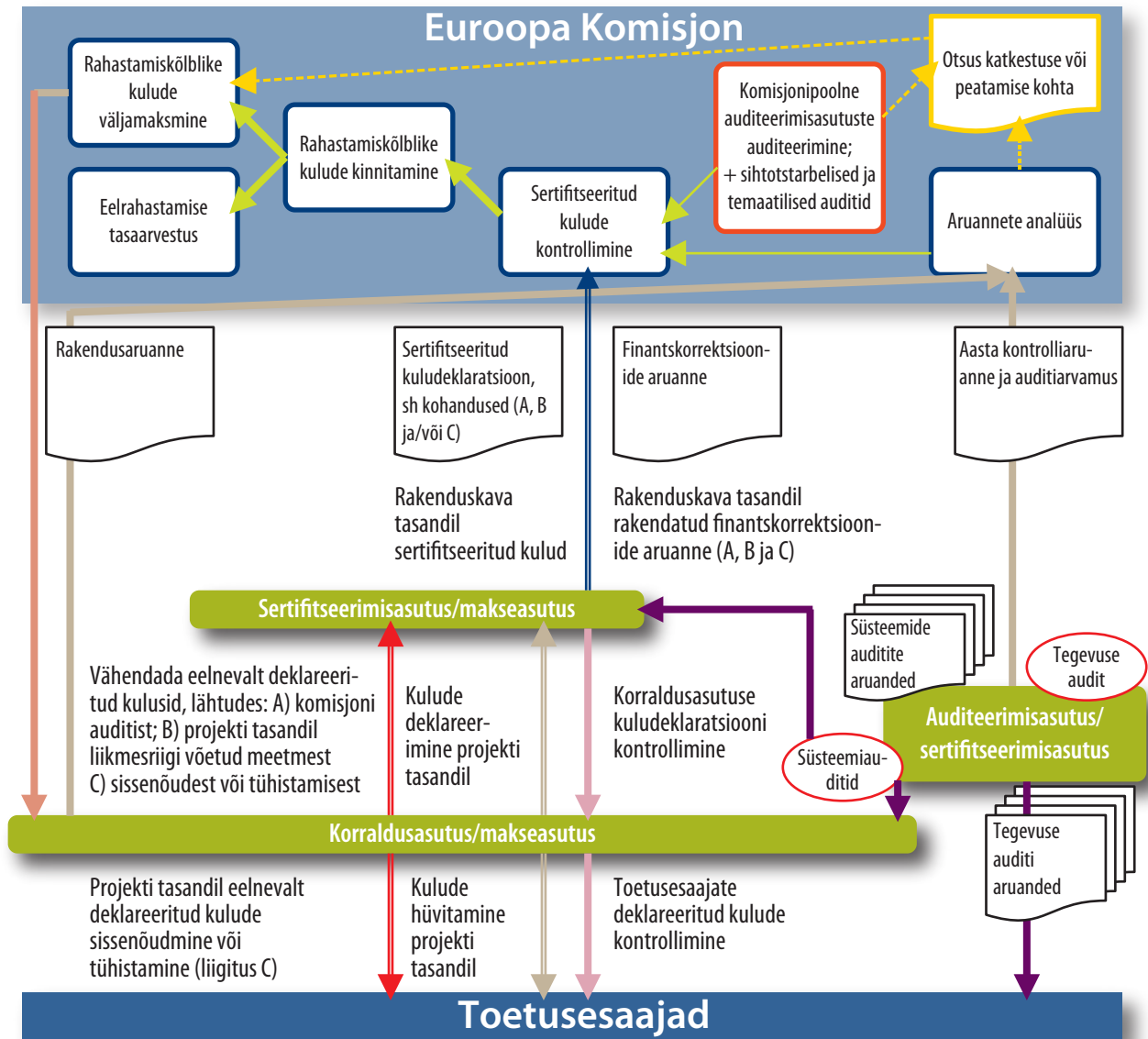
Avastatud vigade esinemissagedus perioodi 2009–2013 põllumajanduse valdkonna auditi valimites

Liikmesriik	Kontrollitud tehingute arv	Ühest või mitmest veast mõjutatud tehingute arv	Tehingud, mida mõjutavad:				
			muud vastavusküsi-mused ja mittekvantifitseeritavad vead	kvantifitseeritavad vead	kvantifitseeritavad vead 0–20%	kvantifitseeritavad vead 20–80%	kvantifitseeritavad vead 80–100%
Austria	41	18	0	18	16	2	0
Belgia	14	4	1	3	2	1	0
Bulgaaria	25	10	5	5	3	0	2
Küpros	1	1	1	0	0	0	0
Tšehhi Vabariik	56	25	8	17	16	0	1
Saksamaa	181	51	10	41	33	4	4
Taani	22	15	0	15	14	1	0
Eesti	7	3	1	2	2	0	0
Hispaania	145	64	27	37	26	7	4
Soome	33	24	10	14	13	1	0
Prantsusmaa	200	114	17	97	91	4	2
Kreeka	85	37	16	21	17	1	3
Horvaatia	0	0	0	0	0	0	0
Ungari	32	13	4	9	8	1	0
Iirimaa	26	14	0	14	13	1	0
Itaalia	138	53	20	33	24	6	3
Leedu	16	8	5	3	2	1	0
Luksemburg	10	7	0	7	7	0	0
Läti	24	7	4	3	1	1	1
Malta	5	4	3	1	0	0	1
Madalmaad	20	13	1	12	7	4	1
Poola	132	59	32	27	20	4	3
Portugal	65	32	9	23	15	1	7
Rumeenia	78	43	24	19	11	1	7
Rootsi	16	11	3	8	6	2	0
Sloveenia	10	3	2	1	1	0	0
Slovakkia	15	10	1	9	8	0	1
Ühendkuningriik	114	56	8	48	44	3	1
Kokku	1 511	699	212	487	400	46	41

4. Lisa Avastatud vigade esinemissagedus perioodi 2009–2013 ühtekuuluvuse valdkonna auditi valimites

Liikmesriik	Kontrollitud tehingute arv	Ühest või mitmest veast mõjutatud tehingute arv	Tehingud, mida mõjutavad:				
			muud vastavusküsi-mused ja mittekvantifitseeritavad vead	kvantifitseeritavad vead	kvantifitseeritavad vead 0–20%	kvantifitseeritavad vead 20–80%	kvantifitseeritavad vead 80–100%
Austria	15	9	5	4	1	0	3
Belgia	8	3	1	2	0	2	0
Bulgaaria	19	8	6	2	2	0	0
Küpros	0	0	0	0	0	0	0
Tsehhi Vabariik	59	32	16	16	8	4	4
Saksamaa	101	56	28	28	24	3	1
Taani	8	1	0	1	1	0	0
Eesti	37	11	4	7	5	2	0
Hispaania	197	112	60	52	24	11	17
Soome	0	0	0	0	0	0	0
Prantsusmaa	97	52	26	26	17	6	3
Kreeka	98	28	18	10	7	2	1
Horvaatia	0	0	0	0	0	0	0
Ungari	52	20	9	11	5	1	5
Iirimaa	0	0	0	0	0	0	0
Itaalia	102	57	37	20	13	1	6
Leedu	33	14	11	3	1	0	2
Luksemburg	15	12	9	3	3	0	0
Läti	23	0	0	0	0	0	0
Malta	0	0	0	0	0	0	0
Madalmaad	8	4	4	0	0	0	0
Poola	251	69	43	26	13	7	6
Portugal	110	46	25	21	16	5	0
Rumeenia	33	19	12	7	5	0	2
Rootsi	18	4	1	3	2	1	0
Sloveenia	23	5	2	3	2	1	0
Slovakkia	52	29	26	3	2	0	1
Ühendkuningriik	50	30	16	14	10	4	0
Kokku	1 409	621	359	262	161	50	51

Komisjoni järelevalve: põllumajandus ja ühtekuuluvus perioodil 2007–2013

Katkestused

Katkestuste puhul ei tee komisjon liikmesriikidele makseid enne, kui komisjon on saanud rahuldava vastuse (A) eelnevalt esitatud summade või (B) konkreetse deklaratsiooni kas parandatud või kohandatud väljamakse-
taotluse (või lisateabe) näol

Komisjonipoolne audit

Komisjoni kontrollide tulemusel võidakse eelnevalt sertifitseeritud ja heakskiidetud makseid kohandada (A). Kui liikmesriikide ametkonnad ei nõustu, võib komisjon esitada sissenõudekorralduse (netokorreksioon). Mõnel juhul (esineb harvem, sageli lõpetamisel) võib komisjoni kontroll mõjutada (B) veel välja maksmata deklaratsioone.

Liikmesriikide auditeerimisasutused**Ühtekuuluvus**

Liikmesriikide auditeerimisasutused kontrollivad korraldus- ja sertifitseerimisasutuste süsteeme ja toetuse-
saaja tegevust. Nende aruanded. Kõik aruanded peale tegevusaruannete (mis saadetakse ainult komisjonile)
saadetakse korraldus- ja sertifitseerimisasutustele ja komisjonile. Komisjonile saadetakse üldine aruandlus,
sh käesolev substantiivne testimine: aasta kontrolliaruanne koos auditiarvamusega. Eraldi süsteemide ja/
või tegevusaruannete alusel; või aasta üldise kontrolliaruande alusel võivad liikmesriigi ametiasutused (B) ja
komisjon meetmeid võtta (A). Korraldusasutuse otsusega võidakse kulud projekti tasandil tagasi nõuda või
kuludeklaratsioonist eemaldada (C).

Põllumajandus

Sertifitseerimisasutus kontrollib raamatupidamisarvestuse usaldusväärsust ja makseasutuse juhtkonna esitisi.
Nimetatud aruanne saadetakse komisjonile. Sertifitseerimisasutus ei kontrolli toetusesaajate tegevust.

Lühendid

AGRI: põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat

ÜPP: ühine põllumajanduspoliitika

ÜF: Ühtekuuluvusfond

Komisjon: Euroopa Komisjon

Kontrollikoda: Euroopa Kontrollikoda

EAFRD: Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfond

EAGF: Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond

EKF: Euroopa Kalandusfond

EMPL: tööhõive, sotsiaalküsimuste ja sotsiaalse kaasatuse peadirektoraat

ERF: Euroopa Regionaalarengu Fond

ESF: Euroopa Sotsiaalfond

EL: Euroopa Liit

SKP: sisemajanduse koguprodukt

IACS: ühtne haldus- ja kontrollisüsteem

LPIS: põldude identifitseerimise süsteem

n: mittemääratletud hindamisaasta n

REGIO: regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat

Lõpumärkused

- 1 Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF), Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD) ja Euroopa Kalandusfond (EFF). Need fondid moodustavad 98,8% rubriigi 2 (loodusvarad) kulukohustustest ja 98,6% selle maksetest ning ülejäänud kulutusi hallatakse muude eelarve haldamise viisidega.
- 2 Euroopa Regionaalarengu Fond (ERF), Euroopa Sotsiaalfond (ESF) ja Ühtekuuluvusfond (ÜF). Need fondid moodustavad 99,7% rubriigi 1b (üheteuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks) kulukohustustest ja 99,8% selle maksetest ning ülejäänud kulutusi hallatakse muude eelarve haldamise viisidega.
- 3 See summa sisaldab 6 miljardi euro ulatuses paindlikkusinstrumente, millega võib ülempiiri ületada.
- 4 Institutsioonidevahelise kokkuleppe kohaselt 2004. aasta püsivhindades kehtestatud kulukohustused ja maksed olid vastavalt 865 ja 821 miljardit eurot. Praeguste hindadega sobitamiseks tehti nende summade puhul tehnilised kohandused (2% aastas) ning ITERi ja Horvaatia liitumisega seotud muudatused. Kulukohustuse ja maksete suurenemine (vastavalt 110 ja 105 miljardit eurot) tulenes põhiliselt iga-aastaste tehniliste kohanduste kumulatiivsest mõjust.
- 5 Nõukogu määruse (EÜ) nr 1083/2006 II lisa punkt 7.
- 6 Vt Euroopa Komisjoni 5. mai 2014. aasta pressiteade IP/14/513 lk 1 ja aastate 1994–2015 peamised majandusnäitajad, (a) Reaalne sisemajanduse koguprodukt (% muutust) aadressil: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-513_en.htm ja Euroopa Keskpanga 2014. aasta oktoobri büllետääni lk 5 ja 6 aadressil: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/mobu/mb201410en.pdf>
- 7 Mitmeaastase finantsraamistiku prognoosi ja tegelike kulukohustustega võrreldes madalam inflatsioonimäär muudab tegelikud väljamakstavad summad võrreldes algselt kavandatud summadega väiksemaks. Madalam majanduskasv aeglustab või peatab projektide elluviimise ning põhjustab maksete hilinemist või peatamist.
- 8 Vt kontrollikoja 2013. aasta aastaaruanne, punkt 1.1.
- 9 Euroopa Parlamendi sisepoliitika peadirektoraadi eelarveasjade poliitikaosakonna uuring: „ELi eelarve ja liikmesriigi eelarve: faktid, arvud ja mõju“, märts 2014.
- 10 http://ec.europa.eu/budget/mycountry/HU/index_en.cfm. Euroopa Parlamendi uuringu (vt 9. joonealune märkus) kohaselt on ELi kulutuste protsentuaalne näitaja Ungaris ca 19%.
- 11 Steffen Osterloh, “The Fiscal Consequences of EU Cohesion Policy after 2013”, 2009, Instituto de Estudios Fiscales.
- 12 Nõukogu 21. juuni 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta artikkel 29.
- 13 Määruse (EÜ) nr 1083/2006, millega nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta artikkel 93: II lisas loetletud liikmesriikide puhul, kelle SKT aastatel 2001–2003 oli alla 85% 25-liikmelise ELi keskmisest samal ajavahemikul, on lõikes 1 osutatud tähtaeg nende rakenduskavadest sisalduva 2007. aastal kuni 2010. aastani tehtud iga-aastase eelarveliste kohustuste tegemise aastale järgneva kolmanda aasta 31. detsember.
- 14 Määruses (EÜ) nr 539/2010 sätestatakse, et 2007. aasta kulukohustustele ei kehti alates 2009. aastast (n+2) (2010. aasta lõpust (n+3)) automaatne kulukohustusest vabastamise reegel ning selle asemel liidetakse 1/6 2007. aasta kulukohustuste kogusummast iga järgneva aasta (aastad 2008–2013) kulukohustustest vabastamise kalkulatsiooni.
- 15 Määrused (EÜ) nr 1311/2011 – ERF, ESF, ÜF ja nr 1312/2011 – EAFRD.

- 16 Määrus (EL) nr 1297/2013.
- 17 2012. aasta kumulatiivne sihtsumma koosnes aastatega 2008, 2009 ja 2010 seotud kulukohustustest, millele liideti 3/6 aasta 2007 kulukohustustest, millele kehtis (n+2) reegel, ja aastate 2008 ja 2009 seotud kulukohustustest, millele liideti 2/6 aasta 2007 kulukohustustest, millele kehtis (n+3) reegel.
- 18 Põhineb komisjoni aruandel „Struktuuri- ja ühtekuuluvusfondide 2013. aasta eelarve täitmise analüüs”, mai 2014.
- 19 Ühtekuuluvuse valdkonna finantskorraldusvahendid kehtestati määruse (EÜ) nr 1083/2006 artiklis 44. Rakenduskava raames võib struktuurifondidest rahastada järgmist:
- a) peamiselt väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele suunatud finantskorraldusvahendid, nagu riskikapitalifondid, tagatisfondid ja laenufondid;
 - b) linnaarendusfondid, see tähendab fondid, mis investeerivad avaliku ja erasektori partnerlusse ja muudesse projektidesse, mis sisalduvad linnade säästva arengu ühtses kavas;
 - c) fondid või muud motivatsioonisüsteemid, mis annavad laene, tagastatavate investeeringute tagatised või samaväärsed vahendid energiatõhususe suurendamiseks ja taastuvenergia kasutamiseks hoonetes, sealhulgas olemasolevates eluasemetes.
31. detsembri 2013. aasta seisuga hõlmas ühtekuuluvuspoliitika rohkem kui 900 finantskorraldusvahendit.
- EAFRDs finantskorraldusvahendeid puudutavad õigussätted on sätestatud määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikli 71 lõikes 5 ja määruse (EÜ) nr 1974/2006 artiklites 50–52. Nende hulka kuuluvad:
- a) riski(kapitali)fondid,
 - b) tagatisfondid, ja
 - c) laenufondid.
31. detsembri 2013. aasta seisuga hõlmas põllumajanduspoliitika ca 40 finantskorraldusvahendit..
- 20 Põllumajanduse peadirektoraadi 2013. aasta tegevusaruanne, 10. lisa, lk 157.
- 21 Vt ka punkt 2.
- 22 Vt 2013. aasta aastaaruanne, lisa 1.1, punkt 9: „Vead võivad tehingutes esineda mitmetel põhjustel ja erineval kujul, olenevalt rikkumise iseloomust ja eeskirjast või lepingulisest nõudest, mida eirati. Üksiktehingud võivad olla osaliselt või täielikult vigadest mõjutatud. Enne kontrollikoja kontrolli ning neist sõltumatult avastatud ja parandatud vigu veamäära arvutamisel ja vigade esinemissageduse väljaselgitamisel ei arvestata, sest nad näitavad järelevalve- ja kontrollisüsteemide mõjusat toimimist. Kontrollikoda otsustab, kas üksikvead on kvantifitseeritavad või mitte olenevalt sellest, kas on võimalik välja selgitada, kui suur osa auditeeritud summast oli vigadest mõjutatud.”
- Edasistes punktides esitatakse veel näiteid.
- 23 Direktiiv 2014/24/EL (millega asendatakse direktiiv 2004/18/EL), direktiiv 2014/25/EL (millega asendatakse direktiiv 2004/17/EL) ja uus direktiiv kontsessioonilepingute sõlmimise kohta: Direktiiv 2014/23/EL
- 24 Vt http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-14-20_en.htm?locale=en.

- 25 Kontrollikoja arvamuses nr 4/2011 teemal komisjoni roheline raamat riigihankepoliitika ajakohastamise kohta märgiti, et „Kontrollikoja kogemused riigihangete auditeerimisel näitavad, et eeskirjade eiramise korduvad probleemid on seotud olemasolevate eeskirjade ebapiisava rakendamisega ning rakendustasandil tuleb teha olulisi parandusi.” ning et: „Kontrollikoda leiab, et nii hankijate kui ettevõtete halduskoormuse vähendamiseks saab teha mõningaid parandusi, kuid seda ei tohiks teha kesksete põhimõtete arvelt, nagu võrdne juurdepääs, aus konkurents ja avalike vahendite tõhus kasutamine. Kehtiva õigusraamistiku kohatine lünklikkus, ebaselgus ja mitmetimõistetavus ohustab kõigi osalejate õiguskindlust ja menetluste usaldusväärsust. See võib tingida vajaduse õigusnormide täpsemaks määratlemiseks.” http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/OP11_04/OP11_04_EN.PDF
- 26 Vt ka eriaruanne nr 16/2013, punkt 11 ja põhjaliku selgituse saamiseks 2. selgitus.
- 27 Aastatel 2009–2013 üle 2% maksetest saanud liikmesriikide puhul on valimi suurus rohkem maksetega seotud kui alla 2% maksetest saanud liikmesriikide puhul. See on komisjoni tehtud maksete tasandil koondvalimite koostamise tulemus (vt ka finants- ja vastavusauditi käsiraamat, 1. osa, punkt 2.3.8; http://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/FCAM_2012/FCAM_2012_EN.PDF).
- 28 Need tehingud moodustavad 81% kontrollikoja poolt aastatel 2009–2013 kontrollitud tehingutest.
- 29 2009. aasta aastaaruande punktid 1.18–1.35 ja 2012. aasta aastaaruande punktid 1.32–1.50.
- 30 Sissenõudeid kasutatakse peamiselt põllumajanduses.
- 31 2009. aasta aastaaruande punktid 1.32–1.50, 2012. aasta aastaaruande punktid 1.19–1.35 ja 2013. aasta aastaaruande punktid 1.13–1.15.
- 32 Seda liiki tulu nimetatakse sihtotstarbeliseks tuluks vastavalt määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju, artikli 21 lõike 3 punktide c: „tulu ebaõigesti makstud summade tagasimaksmisest vastavalt artiklile 80”.
- 33 Põllumajanduse kohta vt kontrollikoja eriaruanne nr 7/2010 „Raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetluse audit”, punktid 68–73 ja 3. joonis, ja ühtekuuluvuse kohta eriaruanne nr 3/2012 „Struktuurifondid – kas komisjon kohaldas liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemides tuvastatud puuduste korral asjakohaseid meetmeid?”.
- 34 Euroopa Liidu eelarve kaitsmine kuni 2013. aasta lõpuni. KOM(2014) 618 lõplik, 29.9.2014.
- 35 Teatis KOM(2014) 618 lõplik, 29.9.2014 „Euroopa Liidu eelarve kaitsmine kuni 2013. aasta lõpuni”.
- 36 2013. aasta aastaaruande punkt 1.19.
- 37 2013. aasta aastaaruande punktid 3.8, 4.8, 5.32 ja 6.24.
- 38 Komisjoni määratluse kohaselt on riski sisaldav summa „selle osa tehingute väärtus, mis hinnangute kohaselt ei ole pärast kõiki vastavusriskide vähendamiseks tehtavaid kontrole (parandusmeetmed) kohaldatavate õigus- ja lepinguliste tingimustega täielikult kooskõlas. „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule ja kontrollikojale. Lisad. Komisjoni 2013. aasta haldustegevuse koondaruanne”. Vt ka: http://ec.europa.eu/atwork/pdf/synthesis_report_2013_annex_en.pdf
- 39 2011. aasta aastaaruandes käsitleti seda punktides 4.33–4.44, 2012. aasta aastaaruandes punktides 4.26–4.39 ja 2013. aasta aastaaruandes punktides 4.22–4.30.
- 40 2009. aasta aastaaruande punkt 3.67, 2010. aasta aastaaruande punkt 3.54 ja 2011. aasta aastaaruande punkt 3.41.

- 41 Pindalapõhiste maaelu arengu meetmete teatud kesksete elementide (nt toetuskõlbliku maa pindala) kontrollimiseks kasutatakse ühtset haldus- ja kontrollisüsteemi (IACS). Muid toetuskõlblikkuse kriteeriume hallatakse spetsiaalsete kontrollimehhanismidega.
- 42 Kontrollikoja metoodika kohaselt antakse süsteemidele olenevalt nende suotlikkusest maandada tehingutes esinevate vigade riski kas hinnang „mõjus”, „osaliselt mõjus” (süsteemi mõjusat toimimist nõrgendavad mõned puudused) või „ei ole mõjus” (puudused on ulatuslikud ja takistavad seetõttu täiel määral süsteemi mõjusat toimimist).
- 43 Vt põllumajanduse peadirektoraadi 2013. aasta tegevusaruanne, lk 119: turumeetmete (ei hallata ühtse haldus- ja kontrollisüsteemiga) allesjäänud veamäär on 7,44% ja lk 133: otsetoetuste (ühtne haldus- ja kontrollisüsteem) allesjäänud veamäär on 2,33%.
- 44 Eriaruanne nr 16/2013 „Kogemused ühtse auditi (*single audit*) rakendamise ja komisjoni tuginemise liikmesriikide auditeerimisasutuste poolt ühtekuuluvuse valdkonnas tehtud tööle”, punkt 83.
- 45 Punktid 5.46–5.50 ja 5.55–5.58.
- 46 Eriaruanne nr 16/2013, punktid 35–40.
- 47 Siseauditi talituse aruanne: IAS.B2-2014-REGIO-003 “Final Report on the Limited Review of the Calculation and the Underlying Methodology of DG REGIO’s Residual Error Rates for the 2013 Reporting Year” lk 3.
- 48 Määruses (EÜ) 73/2009 sätestatud ühtse pindalatoetuse kava pidi lõppema 31. detsembril 2013. ÜPP reformimise kontekstis lubati seda kava kasutataval liikmesriikidel selle kasutamist jätkata täiendaval üleminekuperioodil kuni hiljemalt 2020. aasta lõpuni.
- 49 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1303/2013.
- 50 Arvamus nr 7/2011 ettepaneku kohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseks, millega kehtestatakse ühissätted ühisesse strateegilisse raamistikku kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1083/2006. (ELT C 47, 17.2.2012, lk 1).
- 51 Need koosnevad rakenduskava osaks olevast projektist või projektide rühmast, mille puhul on ELi vahendid otseselt seotud konkreetsetest eesmärkidest, väljunditest, kokkulepitud vahe-eesmärkidest ja tulemusnäitajatest kinni pidamisega.
- 52 Korraldusasutus, sertifitseerimisasutus, auditeerimisasutus.
- 53 Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju, artikli 59 lõike 5 punkt b.
- 54 Selles arvamuses märgitakse, kas raamatupidamise aastaaruanne annab õige ja õiglase ülevaate, kas kulud, mille hüvitamist komisjonilt on taotletud, on seaduslikud ja korrektsed, ning kas kehtestatud kontrollisüsteemid toimivad nõuetekohaselt. Arvamuses märgitakse ka seda, kas audit seab esimese lõigu punktis a osutatud liidu vahendite haldaja kinnituses esitatud väited kahtluse alla. Määruse (EL, Euratom) nr 966/2012, mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju, artikli 59 lõike 5 punkt b.
- 55 Raamatupidamise aastaaruanne ja kontrollitööend tuleb esitada aasta n veebruaris. Komisjon võib liikmesriikidele selleks anda ühe lisakuu. Põllumajanduse puhul on sarnane ajakava, kuid põllumajanduses suletakse makseasutuste raamatupidamisarvestus 15. oktoobril aastal (n-1). Ühtekuuluvuses lõpeb eelarveaasta 30. juunil aastal (n-1).

KUST SAAB ELi VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- üksikeksemplarid:
EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- rohkem eksemplare ning plakatid ja kaardid:
Euroopa Liidu esindustest (http://ec.europa.eu/represent_et.htm),
delegatsioonidest väljaspool ELi (http://eeas.europa.eu/delegations/index_et.htm),
kasutades Europe Direct'i teenistust (http://europa.eu/europedirect/index_et.htm)
või helistades infotelefonile 00 800 6 7 8 9 10 11 (kõikjalt EList helistades tasuta) (*).

(*) Antav teave on tasuta nagu ka enamik kõnesid (v.a mõne operaatori, hotelli ja telefonikabiini puhul).

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused:

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu
(http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

EUROOPA
KONTROLLIKODA

■ Väljaannete talitus

